

Nota van B & W

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur W.S. Lafeber
Telefoon 5113831
E-mail: s.lafeber@haarlem.nl
SO/VT2006/5425
Bijlagen; Programma 2007, Evaluatie 2006
B & W-vergadering van 6 februari 2007

Onderwerp

Programma 2007 en Evaluatie 2006 bureau Handhaving sector SO

Bestuurlijke context

De gewijzigde Woningwet wordt naar alle waarschijnlijkheid van kracht per 1 april 2007. Daarin is een verplichting opgenomen voor Burgemeester en Wethouders om periodiek een handhavingsprogramma op te stellen voor de bouwregelgeving. Jaarlijks moet bovendien verslag worden gedaan aan de gemeenteraad en aan de VROM inspectie, over de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken op het gebied van de bouwregelgeving. Binnen de gemeente Haarlem wordt voor het derde jaar een uitvoeringsprogramma voor de handhavingstaken op het gebied van bouwen en wonen opgesteld en vastgesteld door het College.

In het stuk wordt eerst ingegaan op een aantal actuele ontwikkelingen. Vervolgens wordt in verschillende hoofdstukken beschreven hoe de regelgeving op het gebied van bouwen en wonen in Haarlem wordt gehandhaafd en de uitgangspunten daarbij. Aan gedogen wordt een apart hoofdstuk besteed. De laatste jaren wordt steeds meer aandacht gevraagd van gemeentes voor de handhaving van de regels voor het bouwen en wonen. Vanwege de noodzakelijke bezuinigingsoperatie is de capaciteit op handhaving echter verkleind. Vrijgekomen vacatures zijn niet ingevuld. Daarbij zijn voorstellen in voorbereiding om nog een kwart van de overgebleven capaciteit in te leveren. Deze ontwikkelingen brengen met zich mee dat meer dan ooit prioriteitsstelling in de handhaving noodzakelijk is.

Het aantal projecten dat in 2007 gestart kan worden is daardoor minder omvangrijk dan voorgaande jaren. Uit de evaluatie blijkt dat ook veel projecten uit 2005 en 2006 nog doorlopen in 2007. Bijvoorbeeld de Waarderpolder, het Westelijk Tuinbouwgebied, de Rotte Kiezen 2006 en de gevelreclames Amsterdamstraat en Gedempte Oude Gracht zullen doorlopen in 2007. Naast de reguliere handhavingstaken zal extra aandacht uitgaan naar de erfbebouwing bij de woonboten aan de Zuid Schalkwijkerweg en de gevelreclames in de Generaal Cronjestraat (vanwege de algehele herstructurering van deze straat).

B&W-besluit:

1. Het college besluit akkoord te gaan met het 'Programma 2007' van bureau Handhaving SO
2. Het college besluit akkoord te gaan met de 'Evaluatie 2006' van bureau Handhaving SO
3. Communicatieparagraaf: De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
4. De B&W nota gaat er informatie naar de commissie Ontwikkeling
5. Financiële paragraaf: dit besluit heeft geen financiële consequenties.

Sector Stedelijke ontwikkeling
Vergunningen en Toezicht

Bureau Handhaving
Programma 2007

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Actuele ontwikkelingen	4
3. Uitgangspunten	5
4. Handhavingsstrategie	7
5. Taakveld	9
6. Prioriteiten 2007.....	12
7. Invordering	14
8. Verwachting cijfers 2007	15
9. Gedogen	16
10. Communicatie	17
11. Postererioriteiten	17

1. Inleiding

De gewijzigde Woningwet wordt naar verwachting per 1 april 2007 van kracht. Daarin is een verplichting opgenomen voor Burgemeester en Wethouders om periodiek een handhavingsprogramma op te stellen voor de bouwregelgeving. Jaarlijks moet bovendien verslag worden gedaan aan de gemeenteraad over de uitvoering van de handhavingstaak op het gebied van bouw- en woningtoezicht. Binnen de gemeente Haarlem wordt al voor het derde jaar een uitvoeringsprogramma voor de handhavingstaken van de huidige sector SO opgesteld en vastgesteld door het College.

Daarnaast wordt gemeentebreed een handhavingsprogramma vastgesteld, waarbij gezamenlijke prioriteiten worden gesteld voor 2007. Hierbij zijn alle afdelingen betrokken binnen de gemeente waar handhavingstaken ondergebracht zijn. Het voorliggende uitvoeringsprogramma is een verdere uitwerking op de terreinen bouwen en wonen. Allereerst wordt ingegaan op een aantal actuele ontwikkelingen. Vervolgens wordt in verschillende hoofdstukken beschreven hoe we de regelgeving op het gebied van bouwen en wonen in Haarlem wordt gehandhaafd en de uitgangspunten daarbij. Aan gedogen wordt een apart hoofdstuk besteed.

De laatste jaren wordt steeds meer aandacht gevraagd van gemeentes voor de handhaving van de regels voor het bouwen en wonen. Sinds de reorganisatie van de sector Stedelijke Ontwikkeling begin 2004 is er in Haarlem veel verbeterd op dit gebied. Met name doordat er capaciteit voor handhaving in een apart bureau is ondergebracht. De deskundigheid en expertise is door het bij elkaar voegen van de taken op het gebied van bouwen en de wonen gebundeld. Actuele ontwikkelingen worden daardoor op de voet gevolgd en tijdig geïmplementeerd. De uitwisseling van ervaring en deskundigheid is groot te noemen.

De verhoogde aandacht voor handhaving was en blijft nodig. Het is echter niet mogelijk op alle onderdelen 100% te handhaven. Het handhaven van iedere overtreding, hoe klein ook, is onhaalbaar en zelfs onwenselijk. De handhaving zou dan een obstakel vormen in een samenleving waarin ontwikkeling en verandering mogelijk moet zijn. Steeds zal afgewogen worden of repressief optreden geëigend is. Bij iedere overtreding spelen de omstandigheden een rol en bij sommige overtredingen is het duidelijk dat handhaving in dat geval geen redelijk doel dient. In dit uitvoeringsprogramma wordt daarom veel aandacht besteed aan de uitgangspunten en gedragsregels en aan gedogen.

Hoe zorgvuldig alles van tevoren mag zijn overwogen, er kunnen zich altijd situaties voordoen waar goed stuurmanschap vereist dat afgeweken wordt van de hoofdlijn. Om twee redenen kunnen van tevoren vastgelegde beleidslijnen nooit compleet zijn. In de eerste plaats is het onmogelijk om alle denkbare overtredingen te voorzien. In de tweede plaats kunnen zich altijd niet voorziene omstandigheden voordoen waarbij bijzonder stuurmanschap noodzakelijk is, juist ter bescherming van rechtsgelijkheid en rechtvaardigheid. Dat kan betekenen dat wordt gekozen voor soepeler of strenger optreden dan normaal. Die afwijking moet dan wel doorzichtig en controleerbaar zijn. In het algemeen zal de motivatie hiervan in een beschikking, een brief of anders in het dossier, verwerkt worden.

Overigens is vanwege de gemeentebrede bezuinigingsoperatie de capaciteit op handhaving al aanmerkelijk verkleind. Vrijgekomen vacatures worden niet ingevuld. Daarbij zijn voorstellen in voorbereiding om nog een kwart van de overgebleven capaciteit in te leveren. Dit brengt met zich mee dat bij spoed situaties minder slagvaardig gereageerd kan worden. Andere zaken zullen daardoor uitgesteld worden. Kwaliteitsverlies in het uitgevoerde werk vanwege de stijgende werkdruk is waarschijnlijk. Daarnaast zal het aantal passief te gedogen situaties in Haarlem toenemen.

2. Actuele ontwikkelingen

Capaciteit

In de keuze voor projecten in 2007 wordt rekening gehouden met de nu beschikbare capaciteit. Voor meldingen hanteert Bureau Handhaving een prioriteitenladder, hoe hoger een melding “scoort” hoe belangrijker het is om de zaak snel op te pakken. Voor spoedmeldingen (bouwstops, gevaarlijke woonsituaties) is het nodig direct medewerkers voorhanden te hebben, zowel inspecteurs als juridisch medewerkers. De beschikbare capaciteit kan in dit opzicht in de toekomst tot problemen leiden.

Omgevingsvergunning

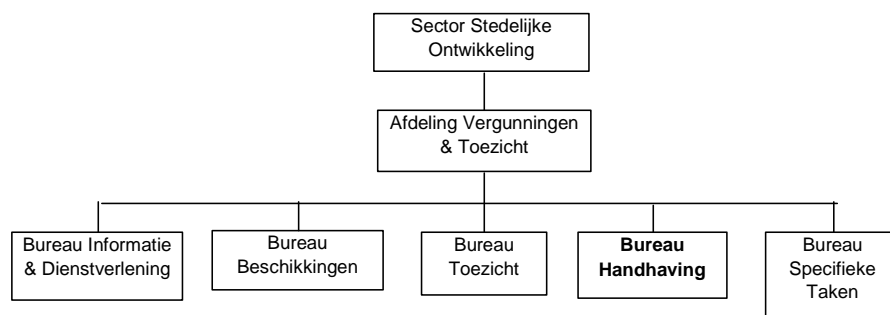
In het afgelopen jaar is op verzoek van VROM een pilot gedraaid voor gecoördineerde handhaving van de toekomstige omgevingsvergunning, samen met de afdeling Milieu en de Brandweer. De ontwikkelingen worden met name bijgehouden door bureau Beschikkingen. Daar waar nodig worden de andere bureau's betrokken. Regelmatig worden de actualiteiten van de omgevingsvergunning via interne bijeenkomsten gepresenteerd.

Wijziging Woningwet

Per 1 april 2007 treedt de gewijzigde Woningwet in werking. Dit heeft vooral procedurele consequenties. Niet voldoen aan het Bouwbesluit bestaande bouw wordt een rechtstreekse overtreding van de Woningwet. Het is niet langer nodig de tussenstap van een aanschrijving te maken, voordat sprake is van een overtreding. De procedure wordt daarmee identiek als bij bouwen zonder vergunning. Daarnaast wordt ook de rechtsopvolger van de overtreder verantwoordelijk voor de begane overtreding. In geval van illegaal bouwen kan, na vervreemding, de nieuwe eigenaar bestuursrechtelijk aangesproken worden met een last onder dwangsom. De standaard correspondentie zal voor 1 april 2007 aangepast moeten worden.

Organisatie en Reorganisatie

In 2006 is een start gemaakt met de gemeentebrede reorganisatie. De gemeente Haarlem wordt omgevormd van een sectorenmodel naar een directiemodel. Daarbij vervallen de huidige zeven sectoren. Deze worden vervangen door negen nieuwe afdelingen onder een vierhoofdige directie. Deze reorganisatie zal in 2007 verder ingevuld worden. Inmiddels is duidelijk dat in de nieuwe organisatie alle handhavingstaken die de gemeente uitvoert, binnen de nieuw te vormen afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving worden ondergebracht. De huidige organisatorische plaats van bureau Handhaving sector SO wordt in onderstaand (deel)organogram weergegeven.

Bureau I&D verstrekt informatie aan burgers op afspraak, beoordeelt schetsplannen en geeft voorlichting over bestemmingsplannen en bouwregelgeving. Bureau Beschikkingen geeft alle vergunningen uit die binnen het werkterrein van de sector Stedelijke Ontwikkeling vallen. De milieu vergunningen vallen hier niet onder. Bureau Toezicht verzorgt het toezicht op de naleving van de bij de sector SO verstrekte vergunningen en meldt illegale situaties bij bureau Handhaving. Bureau Specifieke Taken voert de ontheffingsprocedures bestemmingsplannen, bezwaar en beroep op verleende of geweigerde vergunningen, organisatie van evenementen en markten en kermissen.

3. Uitgangspunten

Handhaving is geen doel op zich, maar een middel om tot een legale situatie te komen

Het doel van handhaven is, in dit geval, de naleving van de bouwregelgeving. Bouwvoorschriften beogen de bescherming en verbetering van de kwaliteit van gebouwen en leefomgeving. Hierbij staan veiligheid en gezondheid voorop. Handhaving draagt dus bij aan een leefbare, veilige en duurzame stad, waar het prettig is om te wonen, te werken en te verblijven. In deze visie is handhaving dus geen doel, maar een middel. Daardoor is de vraag naar de doelmatigheid van het middel, (het spanningsveld tussen principe en pragmatisme), steeds aan de orde. Het is daarbij van belang het gehele spectrum van de handhaving te bekijken, de risico's te analyseren en prioriteiten te stellen.

Handhavingsinstrumenten moeten worden ingezet op het juiste moment en in de juiste situaties. De keuze voor de inzet van handhavingsinstrumentarium moet leiden tot een legale situatie, maar wel op een wijze, die in verhouding staat tot de overtreding en/of het gevaar. Op die wijze kunnen handhavingsmiddelen efficiënt en effectief worden ingezet en kan er in de belangenafweging rekening worden gehouden met speciale omstandigheden.

Het handhavend optreden staat altijd in verhouding tot de aard van de overtreding en de specifieke omstandigheden

Bij de belangenafweging wordt gekeken naar de omstandigheden en belangen van alle betrokken partijen. In de prioriteitenladder die bij iedere zaak gehanteerd wordt, is al een deel van deze afweging verwerkt. Bij iedere overtreding zal opnieuw bekeken moeten worden of de inzet van handhavingscapaciteit gerechtvaardigd is. In sommige gevallen kan of moet worden afgezien van handhaving. Gedogen kan onder bepaalde omstandigheden een betere keuze zijn dan handhaven, niet alleen uit het oogpunt van het belang van de overtreder, maar ook uit oogpunt van algemeen belang.

Handhaving geschiedt zoveel mogelijk volgens de standaard procedures

De wijze van handelen bij constatering van een overtreding is vastgelegd in procesbeschrijvingen. De richtlijnen en procesbeschrijvingen zijn vastgelegd door, onder andere, verschillende themateams. Een themateam is een samenwerkingsverband tussen verschillende bureau's binnen V&T. Vaak nemen hieraan de seniors deel van ieder betrokken bureau. Gezamenlijk wordt een onderwerp uitgewerkt en gestandaardiseerd. Deze richtlijn wordt door de staf vastgesteld en indien mogelijk in een procesbeschrijving vastgelegd. De beschreven werkwijze wordt in principe gevolgd. Verder wordt bij Handhaving zoveel mogelijk gebruik gemaakt van standaard correspondentie, vastgelegd in een speciaal voor handhaving opgezette applicatie. Hierin zijn de termijnen, correspondentie en totale dossiervorming zichtbaar.

Bestuursrechtelijke handhaving wordt in ernstige gevallen, aangevuld met een strafrechtelijk traject

Handhaving heeft als doel om overtredingen ongedaan te maken, strijdige situaties op te heffen of de overtreder te straffen. Afhankelijk van de situatie wordt het bestuursrecht, het strafrecht of een combinatie van beide ingezet. De effectiviteit van het in te zetten handhavingsinstrument is daarbij uitgangspunt. In eerste instantie worden bestuursrechtelijke instrumenten ingezet om de gewenste situatie te bereiken. Als het nodig is, kunnen ook strafrechtelijke instrumenten ingezet worden. Strafrechtelijk optreden in geval van overtreding van bouw- en ruimtelijke ordeningregelgeving is

in Haarlem een uitzondering. In 2006 is in één geval aangifte gedaan. Bestuursrechtelijke sancties kunnen bijna altijd tot het beoogde doel van de naleving van de voorschriften leiden. In bijzondere situaties, waar sprake is van gevaar en opzet of ernstige onomkeerbare schade wordt aangifte gedaan.

Voorbeeld

Het opzettelijk toebrengen van ernstige en onomkeerbare schade aan een Rijksmonument, waarbij belangrijke monumentale aspecten verloren zijn gegaan. Het vernielen van een monument levert onherstelbare schade aan cultuurofgoed op en vraagt om stevige sancties.

Er wordt afgezien van handhaving als er sprake is van tijdelijke overgangs- of overmachtsituaties, wanneer handhaven disproportioneel is of geen maatschappelijk doel dient

Handhavend optreden kan zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen (disproportioneel) dat van optreden in die situatie behoort te worden afgezien. Volgens de jurisprudentie heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaving. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag het bestuursorgaan afzien van handhaving. Afzien van handhaving moet in beginsel met een gemotiveerd gedoogbesluit bevestigd worden. Hiertegen kunnen belanghebbenden bezwaar en beroep aantekenen. De hoeveelheid regels die moet worden gehandhaafd noopt echter tot prioriteitsstellingen.

De aantallen overtredingen van ondergeschikt belang zijn legio en de capaciteit tot handhaving beperkt. Overtredingen met een lage prioriteit worden niet in behandeling genomen. Dit wordt niet vastgelegd in een gedoogbesluit, omdat het niet de intentie is deze overtredingen actief te gedogen. Net zomin als door een rood stoplicht lopen formeel gedoogd wordt, maar zeker ook niet altijd bekeurd wordt, indien opgemerkt.

De vergunningverlenende en handhavende taken zijn functioneel van elkaar gescheiden

Deze scheiding is in Haarlem sinds de reorganisatie in februari 2004 een feit. De ervaringen met deze functiescheiding zijn positief. De handhaving van de bouwregelgeving is strakker vormgegeven binnen de organisatie en vindt aantoonbaar effectiever plaats dan voorheen.

Als aan een handhavingstraject begonnen is, wordt dit ook afgerond tot en met de invordering

Eenmaal begonnen aan de aanpak van een overtreding zal het traject in principe doorlopen moeten worden tot een legale situatie is bereikt én alle procedures zijn afgerond inclusief de eventuele invorderingsprocedures. Dit kan ook het nemen van een gedoogbesluit zijn. Het besef dat een handhavingstraject niet halverwege zomaar afgebroken kan worden, vereist een zorgvuldige afweging over het al dan niet inzetten van handhavingcapaciteit en van het soort instrument. Als hoge dwangsommen worden opgelegd, moet ook de bereidheid en politieke wil bestaan om deze in te vorderen en zonodig verzetsprocedures te doorlopen. Als bestuursdwang wordt opgelegd geldt dat de bereidheid moet bestaan (soms hoge) kosten te maken en deze te verhalen, met alle financiële risico's van dien. Het is daarom van belang om de bestuurlijk verantwoordelijken, in een vroeg stadium te betrekken bij dit soort beslissingen.

4. Handhavingsstrategie

De handhavingstrategie bestaat uit een deel toezicht, het opleggen van sancties en een gedoogstrategie. De gedoogstrategie wordt apart behandeld in hoofdstuk 9.

Toezicht

Een essentiële schakel in de handhavingsketen is toezicht. Zonder het uitoefenen van toezicht kan het bestuur onvoldoende op de hoogte zijn van overtredingen. Het daadwerkelijke handhavingstraject (sanctieoplegging en beëindiging van de overtreding) kan dan niet worden doorlopen. Toezicht kan verschillende aanleidingen hebben en op verschillende manieren plaatsvinden. Controle op de uitvoering van verleende vergunningen (bouwen, slopen, gebruik) en pandopnames in het kader van actieve aanschrijving zijn actieve vormen van toezicht. Ook speciale projecten (inventarisatie van een gebied zoals de Zuid Schalkwijkerweg, Tuinwijk, Waarderpolder, het platte daken project etc.) zijn pro-actief en doelgericht. Inspecties naar aanleiding van klachten of meldingen van gevaarlijke of hinderlijke situaties vallen onder het passieve toezicht en handhaving.

In Haarlem wordt de controle van de uitvoering van verleende vergunningen wijkgericht door Bureau Toezicht uitgevoerd. Het actieve en gebiedsgerichte toezicht en de handhaving van alle bouwgerelateerde regelgeving wordt door Bureau Handhaving uitgevoerd. Deze scheiding is aangebracht om te voorkomen dat het niet-vergunninggebonden toezicht en het uitvoeren van de handhavingstrajecten ondergesneeuwd raken door het vergunninggebonden toezicht op de bouwplaats.

Bestuursrechtelijke Sancties

Het bestuur heeft de mogelijkheid bij een overtreding bestuursdwang op te leggen of een last onder dwangsom. Verder bestaat de mogelijkheid een verleende vergunning in te trekken, bijvoorbeeld als de aanvrager verkeerde gegevens heeft verstrekt. Overtreding van de bouwregelgeving is in sommige gevallen strafbaar. Het bestuur kan overwegen om bij ernstige gevallen aangifte te doen. De reactie op geconstateerde overtredingen is vastgelegd in procesbeschrijvingen. In principe worden drie fasen doorlopen. Eerst wordt een brief gestuurd waarin de overtreder wordt gewezen op de overtreding met het verzoek hier binnen zes weken een einde aan te maken. Als dit niet gebeurt en er is geen zicht op legalisatie (door vergunning aanvragen) volgt een vooraankondiging van het besluit en daarna het handhavingsbesluit.

Bij gevaar voor de veiligheid of gezondheid kan direct ingrijpen noodzakelijk zijn. In een dergelijke situatie wordt overgegaan tot het toepassen van bestuursdwang. Het voortraject van het aankondigen van het besluit kan dan achterwege blijven en er wordt een heel korte begunstigingstermijn gegeven in het besluit. Sommige situaties zijn zodanig spoedeisend, dat de gemeente direct opdracht geeft tot uitvoering en geen begunstigingstermijn wordt gegeven. De beschikking wordt dan achteraf op schrift gesteld en de kosten worden verhaald op de overtreder.

Bij niet spoedeisende overtredingen wordt afgewogen welke sanctie het meest geëigende middel is. Bij iedere zaak wordt bekeken hoe lang de begunstigingstermijn moet zijn. De begunstigingstermijn kan afhankelijk van het voortraject en de uit te voeren werkzaamheden, langer of korter worden gesteld. In Haarlem wordt veelal een last onder dwangsom opgelegd. Dit brengt minder financiële risico's met zich mee dan een besluit onder bestuursdwang. Ook de verhaalbaarheid van de uitvoeringskosten speelt bij deze afweging een rol, zeker als het om omvangrijke werkzaamheden gaat. Als overwogen wordt om bestuursdwang toe te passen zal de financiële situatie van de overtreder bekend moeten zijn bij de gemeente. Indien nodig wordt conservatoir beslag gelegd op bezittingen van de overtreder. Bij wanbetaling kunnen deze bezittingen geveild worden. De opbrengsten hiervan dekken de, reeds door de gemeente betaalde, kosten van de uitvoering.

Bestuursdwang

Bij de voorbereiding van bestuursdwang uitvoering, worden offertes aangevraagd bij minimaal twee aannemers. De prijs wordt uitonderhandeld en het werk wordt ingepland. De uitvoering wordt regelmatig gecontroleerd door de inspecteur. De inspecties worden vastgelegd in rapporten en met foto's. Over deze werkwijze wordt in 2007 een interne richtlijn vastgelegd. De gemeente betaalt de facturen van de aannemer en stuurt, na oplevering van het werk, een factuur met begeleidende brief aan de overtreder. In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op invordering.

Dwangsom

De hoogte van een dwangsom is afhankelijk van de ernst van de overtreding, de kosten die het ongedaan maken van de overtreding met zich mee brengt en de situatie van de overtreder. De rechter wenst per geval een individuele afweging te zien. Binnen Bureau Handhaving wordt met name door het bureauhoofd gestuurd op een eenheid in termijnen en hoogte van dwangsommen. In de praktijk blijkt het moeilijk te zijn de handhavingsstrategie zo in te zetten dat verzetsprocedures, tegen het invorderen van dwangsommen, voorkomen worden.

In 2007 zal meer ingezet worden op de zienswijze gesprekken. Als een overtreder geen zienswijze geeft voordat het besluit wordt genomen, dan wordt eerst telefonisch contact opgenomen. Daarbij wordt duidelijk gemaakt dat de dwangsom die opgelegd gaat worden bij verbeuring ook echt ingevorderd wordt. Zelfs als na verbeuring alsnog aan de last wordt voldaan. Als tweede wordt bij particulieren en kleine zelfstandigen, de eerste dwangsom niet te hoog gesteld. Het invorderen van een laag bedrag heeft in sommige gevallen voldoende schrik-effect om de overtreder alsnog tot uitvoering van de last te bewegen. Als het bedrag lager is zal de overtreder mogelijk minder snel tot een verzetsprocedure over gaan, gezien de kosten en tijd die met een dergelijke procedure gemoeid zijn.

Bij overtreders met grote financiële middelen zal ook de eerste te verbeuren dwangsom hoger liggen omdat anders de prikkelende werking onvoldoende is. Dwangsommen worden in de regel periodiek opgelegd met oplopende bedragen.

5. Taakveld

Onder bouw- en woningtoezicht vallen alle bepalingen op het gebied van de Woningwet, Wet op de Ruimtelijke Ordening, Monumentenwet, het Bouwbesluit, de Bouwverordening en de bestemmingsplannen. Deze wetten en verordeningen geven de gemeente de plicht om toezicht te houden op de volgende activiteiten :

1. Het (ver)bouwen van bouwwerken
2. Het gebruik van gebouwen
3. Het slopen van bouwwerken
4. De omvang en samenstelling van woonruimtevoorraad
5. De staat van gebouwen en woonwagens (aanschrijfbeleid, woningonttrekking, samenvoeging, splitsing)
6. Bouwkundige aspecten van evenementen en horeca

Daarbij zijn de volgende wetten en voorschriften aan de orde:

- Technische voorschriften zoals het Bouwbesluit en de Haarlemse Bouwverordening
- Voorschriften voor ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen en leefmilieuverordeningen
- Voorschriften in het belang van het stads- en cultuurschoon (de welstandsbepalingen uit de Woningwet en de Monumentenwet, welstandsnota en reclamebeleid);
- Voorschriften in het belang van de omvang, de samenstelling en de verdeling van de woningvoorraad; de uisvestingswet en Huisvestingsverordening
- Voorschriften op het gebied van veiligheid en gezondheid (Asbestverwijderingsbesluit, Bouwstoffenbesluit);
- Voorschriften op grond van de APV (de delen over horeca en evenementen).

Bureau Handhaving SO voert de handhaving uit van het (ver)bouwen of slopen zonder, of in afwijking van een vergunning, gebruik in strijd met het bestemmingsplan, wijzigen van een monument zonder vergunning, aanbrengen van gevelreclames zonder vergunning, splitsen/verhelen of onttrekken van een woning zonder vergunning, strijd met het Bouwbesluit bestaande bouw (achterstallig onderhoud), strijd met de welstand.

Het toezicht op de uitvoering van vergunde activiteiten wordt door bureau Toezicht uitgevoerd. De brandtechnische aspecten van het Bouwbesluit worden grotendeels door de Brandweer gecontroleerd. Zij voeren ook de controle en handhaving uit van de gebruiksvergunningen. Bij het bouwkundige deel van de brandtechnische handhaving wordt bureau Handhaving SO ingeschakeld. De handhaving van het Bouwstoffenbesluit wordt door de afdeling Milieu uitgevoerd.

Omgaan met overtredingen

Onderstaand worden de overtredingen genoemd die Bureau Handhaving behandelt, met daarbij kort weergegeven hoe in het algemeen opgetreden wordt. Veel is vastgelegd in procesbeschrijvingen. Het gaat te ver om hier te herhalen hoe exact wordt omgegaan met de soorten overtredingen. De basis van de behandeling is beschreven in H4 'bestuursrechtelijke sancties'.

Constateringen illegale bouw

In Haarlem vindt wijkgericht toezicht plaats op bouwactiviteiten. De inspecteurs van Bureau Toezicht zijn dagelijks in de wijk om de vergunde bouwactiviteiten te controleren. Daarnaast signaleren deze inspecteurs illegale bouwactiviteiten in hun wijk. Deze worden doorgespeeld aan bureau Handhaving. De werkwijze bij deze constateringen is vastgelegd in een procesbeschrijving. Ook de behandeling van constateringen van bouwen in afwijking van de vergunning en het instandhouden van een illegaal gebouw of bouwwerk zijn vastgelegd in een procesbeschrijving.

Vanwege de grote hoeveelheid constateringen van illegale bouw door de inspectiediensten en de meldingen van burgers, die daarbij komen is een prioriteitsstelling nodig. Niet alle geconstateerde

overtredingen rechtvaardigen het inzetten van kostbare handhavingscapaciteit. Deze capaciteit kan dan beter planmatig ingezet worden in specifieke handhavingsprojecten. Zie H9 ‘Gedogen’. Voor alle beschreven handelwijzen geldt dat, afhankelijk van de omstandigheden, het mogelijk is dat er afwijkend gehandeld wordt.

Bouwen zonder vergunning

In het algemeen hebben constatering van illegale bouw in uitvoering een hoge prioriteit. Indien dit bij een rijksmonument plaatsvindt is de prioriteit het hoogst mogelijk. De bouw wordt onder bestuursdwang stilgelegd en zonodig wordt een dwangsom opgelegd om de bouw gestaakt te houden totdat de vergunningen verleend zijn. Als geen vergunning verleend kan worden, wordt een last onder dwangsom opgelegd om de situatie terug te brengen tot de oorspronkelijke situatie.

Instandhouden van een illegaal gebouw of bouwwerk

Het handhaven van reeds gerealiseerde gebouwen of bouwwerken heeft geen spoed, het gebouwde is immers al gereed. Aan de hand van de prioriteringssystematiek wordt de ernst van de overtreding beoordeeld en bepaald of er gehandhaafd wordt. Het is mogelijk dat een zaak uitgesteld behandeld wordt of in een project wordt opgenomen. Als een besluit genomen wordt is dit in de regel een last onder dwangsom.

Illegale bouw reclame

Het aanbrengen van een gevelreclame is in de meeste gevallen bouwvergunningplichtig vanwege de afmetingen van de reclame. Haarlem heeft voor gevelreclames beleidsregels vastgesteld, die gekoppeld zijn aan de welstandsnota. De afgelopen twee jaar is actief opgetreden tegen illegale gevelreclames in de binnenstad met een zeer positief resultaat voor het straatbeeld. Afhankelijk van de situatie wordt een termijn gegeven voor vergunningaanvraag, dan wel voor verwijdering van de reclame. Bij reclames die duidelijk niet te vergunnen zijn, wordt een korte termijn gegeven. Het staat de overtreder wel vrij ook hier een vergunningaanvraag te doen, de uitslag van de procedure wordt echter niet afgewacht. De reclame zal bij voorbaat binnen de termijn verwijderd moeten worden. Bij te vergunnen reclames is de termijn langer omdat daar naar legalisatie gestreefd wordt.

Bouwen in afwijking van de vergunning

Hierbij ligt de nadruk op het oplossen in een overlegstadium. De toezichthouder tracht in samenspraak met aannemer en opdrachtgever tot een oplossing te komen. Als dit niet lukt, wordt de zaak doorspeeld aan bureau Handhaving. De overtreder krijgt dan een brief waarin het besluit tot handhaving wordt aangekondigd. Na de zienswijze termijn volgt het besluit met een dwangsom sanctie. De controle hierop wordt door de toezichthouder uitgevoerd. Bij ernstige afwijkingen van de bouwvergunning wordt de bouw stilgelegd.

Bouwbesluit bestaande bouw

De intensiteit van het toezicht op de naleving van het Bouwbesluit bestaande bouw is afhankelijk van de kwaliteit van de bestaande voorraad gebouwen en van de beschikbare capaciteit. Haarlem heeft een groot aantal vooroorlogse woningen. Slechts een beperkt aantal daarvan ligt in de particuliere huursector. De corporaties hebben een meerjarenplanning voor het onderhoud van hun woningen. Bij meldingen van huurders van corporaties gebeurt het regelmatig dat een renovatie van het betreffende woningblok in de planning is opgenomen. Als de klachten niet acuut verholpen hoeven te worden, zal de renovatie dan uitkomst bieden. Bij acute klachten wordt in samenwerking met de corporatie de klacht opgelost. Aanschrijven van een corporatie is in de regel niet nodig.

De capaciteit is niet voldoende om Haarlem structureel te controleren op de staat van de bestaande gebouwen. Bij constatering van ernstig achterstallig onderhoud wordt gekeken of het spoedeisend is (gevaar). Als dat niet het geval is, wordt gekozen of het pand of in de reguliere aanpak ingepland wordt, of dat het in de ‘rotte kiezen’ aanpak van het jaar daarop wordt aangepakt. Meldingen op het gebied van achterstallig onderhoud hebben standaard een vrij hoge prioriteit als blijkt dat de bouwkundige staat ernstig onder het minimum vereiste niveau in het Bouwbesluit ligt.

Ieder jaar worden circa 120 nieuwe zaken van achterstallig onderhoud in behandeling genomen. Daarbij wordt vaker een last onder dwangsom opgelegd dan bestuursdwang. Standaard wordt eerst de overtreder schriftelijk op de hoogte gesteld van de klacht. Er wordt een termijn van zes weken gegeven om actie te ondernemen. Als hierop onvoldoende wordt gereageerd, maakt een inspecteur van Bureau Handhaving een opname van het gehele pand. Daarna volgt een vooraankondiging tot een besluit met met zienswijze termijn. Mede afhankelijke van de zienswijze en afspraken die gemaakt worden kan daarna het handhavingsbesluit opgesteld worden.

Haarlemse Bouwverordening

Het slopen zonder vergunning wordt, indien aangetroffen, in principe stilgelegd totdat vergunning verkregen is. Bij sloopwerk dat niet te vergunnen blijkt, zal een dwangsombesluit genomen worden met als doel herstel van de oorspronkelijke situatie. Daarnaast vindt incidenteel handhaving plaats op basis van de 'overige gebruiksbepalingen' als overbevolking, hinder en het gebruik van erven en terreinen. Hierbij worden in de regel dwangsommen opgelegd.

Strijd met het bestemmingsplan

Actieve opsporing van gebruik van percelen in strijd met het bestemmingsplan vindt gebiedsgericht binnen projecten plaats. Individuele meldingen of constatering door toezichthouders worden gewogen op prioriteit. De sanctie die wordt opgelegd bestaat over het algemeen uit het opleggen van een dwangsom. Strijdigheid van de bebouwingsvoorschriften van het bestemmingsplan is in vrijwel alle gevallen een combinatie met illegale bouw.

Woningwet art. 12 Welstandseisen

Uit de wettekst blijkt dat alleen gehandhaafd kan worden als sprake is van een exces. Bij een exces is vaak ook strijdigheid met andere regelgeving aanwezig. Bijvoorbeeld strijdigheid met het Bouwbesluit bestaande bouw of met de Monumentenwet. Bij voorkeur wordt het exces dan aangepakt op basis van de strijdigheid met de andere regelgeving. Bij de andere regelgeving is een objectievere beoordeling mogelijk dan bij een welstandsexces. Als alleen sprake is van een welstandsexces wordt soms het oordeel van de welstandscommissie gevraagd (ook al is dat niet wettelijk verplicht). Gekeken wordt of het exces prioriteit heeft om tegen op te treden. Bij twijfel over de noodzaak van optreden wordt dit aan de bestuurlijk verantwoordelijke voorgelegd. Een voorbeeld hiervan is gevels van woonhuizen die in sterk afwijkende kleuren geschilderd waren. Op aangeven van het bestuur is daarop niet handhavend opgetreden. Ingrijpende zaken worden altijd met de portefeuillehouder besproken.

Wonen

In 'H6 Prioriteiten 2007' wordt ingegaan op dit onderwerp voor wat betreft de regelgeving. Op basis van de ervaringen met de controle huisvestingsvergunningen de afgelopen drie jaar, is besloten in 2007 de controle op het hebben van een huisvestingsvergunning voor de schaarse sector woningen, steekproefgewijs uit te voeren. Dat betekent dat niet alle verhuisbewegingen gecontroleerd worden maar circa 10% daarvan. De motivatie hiervoor wordt uitgebreid besproken in de Evaluatie 2006. Kort samengevat is gebleken dat volledige controle zeer arbeidsintensief is en weinig oplevert voor de gemeente in de zin van algemeen belang of leges opbrengsten. De steekproef zal moeten uitwijzen of verder afbouw van deze taak in de toekomst mogelijk is.

Monumentenwet

Overtreding van de Monumentenwet is meestal een combinatie met illegale bouw of achterstallig onderhoud. Rijksmonumenten hebben standaard een hoge prioriteit, vanwege het risico van beschadiging van het cultuurerfgoed in Haarlem. Stillegging van het werk onder bestuursdwang met oplegging van een dwangsom om het werk gestaakt te houden is gebruikelijk. Bij ernstig achterstallig onderhoud wordt het pand in een 'rotte kiezen' aanpak meegenomen. In 2006 is de binnenstad geïnventariseerd en zijn tien pandeigenaren benaderd over het onderhoud van hun rijksmonument (zie evaluatie 2006).

Overig

Het toezicht en de handhaving op *terrassen, uitstallingen en standplaatsen* is in februari 2006 overgedragen aan de sector Stadsbeheer.

6. Prioriteiten 2007

In het gemeentebrede handhavingsprogramma voor 2007 wordt een aantal sectoroverstijgende prioriteiten gesteld. De onderwerpen die binnen het taakveld van Handhaving SO liggen betreffen de handhaving bij twee woonwagenlocaties en de voortzetting van de integrale handhaving in de Waarderpolder. Voor de woonwagenlocaties zal een soortgelijke strategie gevolgd worden als bij de locatie Van der Aartweg in 2006. Daarnaast wordt een start gemaakt met pilots voor gemeentebreed wijkgericht werken. De bijdrage die Handhaving SO hieraan zal leveren wordt in de loop van het jaar bekend.

Naast de gemeentebrede prioriteiten stelt de afdeling V&T aanvullende prioriteiten voor de aanpak van bepaalde gebieden. Als blijkt dat over een bepaald gebied of een wijk veel signalen van een specifiek soort overtredingen komen, wordt bekeken of dit in aanmerking komt voor een gebiedsgerichte inventarisatie. Daarbij worden de signalen van de eigen inspecteurs, van andere sectoren en van burgers en wijkraden meegenomen. Ook de status van het bestemmingsplan en toekomstige ontwikkelingen spelen een rol. Projecten worden in de regel vooraf aangekondigd door een brief van de bestuurlijk verantwoordelijke. Voor ieder project wordt een startnotitie met de projectopzet opgesteld. Deze notitie wordt voorgelegd aan de staf en het MT en bij sectoroverschrijdende projecten ook aan het bestuur.

Te starten projecten

Erfbebouwing bij woonboten Zuid Schalkwijkerweg

In 2005 is door het College besloten voor het bestemmingsplangebied Zuid Schalkwijkerweg een handhavingsproject te starten. Inmiddels is het hele gebied aangepakt, behalve de erfbebouwing bij woonboten. Dit zou in een later stadium als apart onderwerp behandeld worden. Hierover zijn toezeggingen gedaan aan omwonenden en de wijkraad. Voorstel is de handhaving van dit onderdeel in 2007 te starten, nadat er een definitief ontwerp bestemmingsplan ligt.

Gevelreclame

De gevelreclames in de Generaal Cronjestraat zullen in 2007 geïnventariseerd worden. Bij reclames die zonder vergunning zijn aangebracht worden de ondernemers benaderd om alsnog vergunning aan te vragen. Indien nodig zal de reclame aangepast moeten worden tot deze voldoet aan het reclamebeleid in Haarlem. Er is voor de Cronjestraat gekozen vanwege de gehele aanpak van de openbare ruimte van de Cronjestraat die in de planning staat bij Stadsbeheer.

Wonen

Kamerverhuur, woningontrekking

In de gemeenteraad zijn vragen gesteld over illegale onderhuur. Ook worden klachten ingediend over kamerverhuur van omwonenden en bewoners. De vreemdelingenpolitie geeft signalen af dat het aantal woningen met kamerverhuur aan (onder andere) illegale vreemdelingen toeneemt in Haarlem. Daarbij ontstaan woonsituaties, die ongewenst en onveilig zijn.

In het college akkoord wordt vermeld dat kamerverhuur geen woningontrekking zou moeten zijn. De Huisvestingswet bepaalt echter dat kamerverhuur een vorm van woningontrekking is, van zelfstandig wonen naar onzelfstandig. In 2006 is door de afdeling Beleid en het college besloten dat door de beperkte capaciteit de nota kamerverhuur niet gerealiseerd kon worden. Hierdoor ontbreken vooralsnog beleidskaders, waarmee de kamerverhuur gereguleerd kan worden.

Gezien het grote aantal kamerverhuur panden in Haarlem is het voorstel in 2007 een pilot kamerverhuur uit te voeren. Hierbij wordt bekeken of met de bestaande regelgeving (Bouwbesluit, Haarlemse Bouwverordening) toch enige regulering en een technisch goed en veilig

kwaliteitsniveau bereikt kan worden. Dit zal voor het onderwerp brandveiligheid in overleg met Proactie en Preventie van de afdeling Brandweer plaatsvinden. Voor deze pilot zal een startnotitie geschreven worden in het eerste half jaar van 2007.

Projecten met een doorloop in 2007

Doorloop projecten Waarderpolder en Westelijk Tuinbouwgebied

Eind 2006 is het project Waarderpolder gestart. De handhaving in dit industriegebied richt zich op illegaal gebruik van de openbare ruimte (in samenwerking met Stadsbeheer), illegale bouw, gevelreclame en illegaal wonen. Een eerste inventarisatieronde is in december 2006 gepland. Voor de Waarderpolder is een nieuw bestemmingsplan in ontwikkeling. Deze ontwikkeling heeft echter vertraging opgelopen waardoor nog geen definitief ontwerp bestemmingsplan beschikbaar is. In 2007 zal nader bekeken worden hoe omgegaan wordt met het illegaal wonen in de Waarderpolder.

Westelijk Tuinbouwgebied

Voor dit gebied is inmiddels een nieuw ontwerp bestemmingsplan vastgesteld. In het landelijke Westelijk Tuinbouwgebied ligt de nadruk meer op strijdigheden met het oude en nieuwe bestemmingsplan. De inventarisatie van dit gebied is in november 2006 uitgevoerd. Regelmatig vind terugkoppeling plaats naar Bureau RCP over de constatering die gedaan zijn. De bespreking van de te volgen koers bij overtredingen in het gebied, kan mogelijk nog leiden tot praktische toevoegingen aan het bestemmingsplan. Ook dit project zal in 2007 doorgang vinden.

Tuinwijk Zuid

Dit project is in 2005 gestart en betreft twee rijksmonumentale huizencomplexen van in totaal 98 woningen. In overleg met de corporatie en Vereniging van Eigenaren vindt aanpak plaats van vele kleine overtredingen. De overtredingen zullen in de loop van 2007 ongedaan gemaakt moeten worden. De nadruk zal in 2007 liggen op het behandelen van de individuele handhavingstrajecten.

Rotte kiezen 2006

In 2006 is de Haarlemse binnenstad geïnventariseerd en zijn bij acht rijksmonumenten de eigenaren actief benaderd door de gemeente aangaande de onderhoudsachterstand van hun panden. Dit naast de reguliere behandeling van dossiers met betrekking tot onderhoudsachterstand. De behandeling van deze zaken loopt door in 2007.

Gevelreclame

In 2006 is een start gemaakt met de handhaving van gevelreclames in de Amsterdamstraat en aan de Gedempte Oude Gracht. De eerste brieven zijn eind 2006 verzonden, de verdere handhavingstrajecten zullen in 2007 behandeld worden.

Individuele constatering

Deze worden gewogen volgens vastgestelde criteria en de prioriteitenladder. Op basis daarvan wordt besloten of een overtreding aangepakt wordt. Hierop wordt ingegaan in H 9 Gedogen.

7. Invordering

Basisprincipe invordering

Invordering is het sluitstuk van de handhavingsprocedure. Nadat bestuursdwang is toegepast of een dwangsom is verbeurd worden de kosten van bestuursdwang verhaald op de overtreder, of de dwangsommen worden ingevorderd. Is de overtreding na de begunstigingstermijn niet beëindigd, dan is het voor de preventieve werking van het instrumentarium van belang dat handhaving consequent wordt voortgezet. Daarom volgt in beginsel uitvoering van de sanctie.

Tegen invordering van verbeurde dwangsommen en bestuursdwangkosten staat verzet bij de Rechtbank open. Verzetsprocedures zijn privaatrechtelijke procedures. Deze worden door de stadsadvocaat behandeld, in samenwerking met een gemeentelijk jurist. Daardoor zijn het voor de gemeente kostbare procedures. Daarnaast heeft het een schorsende werking voor de invordering als een overtreder in verzet gaat. De behandeling van een verzetszaak door de Rechtbank duurt acht maanden tot een jaar. Bij hoger beroep bij het Gerechtshof duurt dit ongeveer een jaar.

Als het om invordering van bestuursdwangkosten gaat heeft dit tot gevolg dat de gemeente, al die tijd, de gemaakte en al betaalde kosten niet vergoed krijgt. Bij hogere bestuursdwang bedragen kan de gemeente de Rechtbank verzoeken, de schorsende werking ongedaan te maken. Deze procedure brengt eveneens kosten met zich mee van de stadsadvocaat. Dit wordt echter ruimschoots gecompenseerd door de toeslag die de gemeente in rekening brengt bij de overtreder. Eenzelfde verzoek kan bij dwangsominvordering gedaan worden. De noodzaak hiervoor is echter niet vanzelfsprekend omdat de gemeente bij verbeuring van dwangsommen geen kosten heeft gemaakt behalve de uren van gemeentelijke inzet.

Afwijken invordering

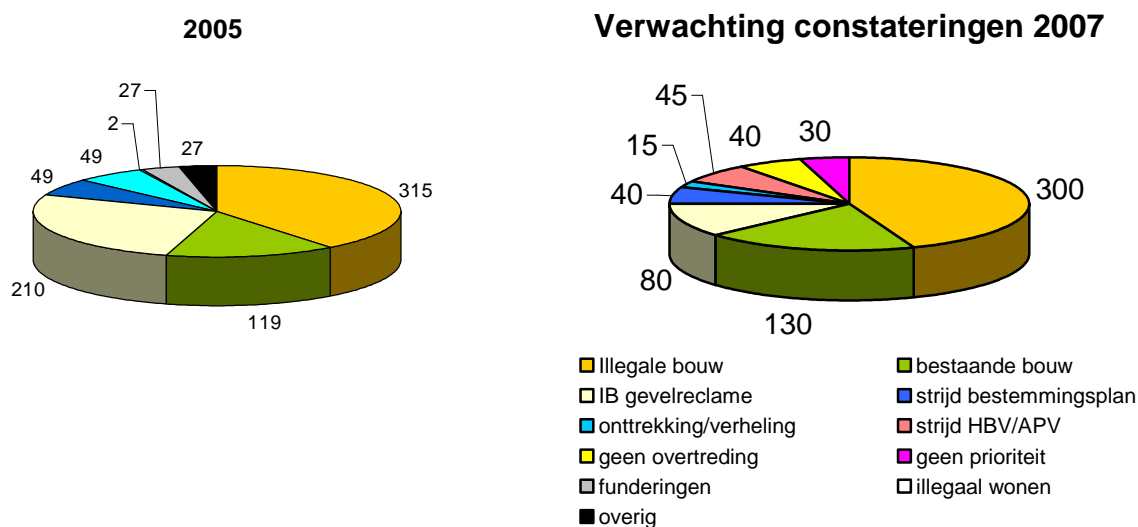
Niet invorderen of matigen zal na toepassing van bestuursdwang niet snel voorkomen. Deze kosten zijn immers gemaakt door de gemeente. Wel is het mogelijk dat een betalingsregeling met de overtreder wordt afgesloten of dat uitgestelde betaling plaats kan vinden. Dit gebeurt vrijwel alleen bij overtredders die niet bij machte zijn gebleken zelf de overtreding ongedaan te maken, bijvoorbeeld in geval van psychische aandoeningen of sociale problematiek.

Bij dwangsom verbeuring kan eerder sprake zijn van bijzondere omstandigheden waardoor mogelijk afgezien kan worden van invordering. Bij het opleggen van dwangsommen kunnen zich na het nemen van het handhavingbesluit nieuwe ontwikkelingen voordoen, waardoor het niet gerechtvaardigd is of uit het oogpunt van behoorlijk bestuur niet wenselijk is om de (gehele) dwangsom in te vorderen. Bijvoorbeeld als de overtreding voor het overgrote deel ongedaan gemaakt is. De overtreder heeft voldoende middelen ingezet en gestreefd naar het ongedaan maken van de gehele overtreding. Door uitvoeringstechnische problemen is een klein deel van de overtreding niet tijdig ongedaan gemaakt. In dat geval kan het wenselijk zijn de dwangsom niet (geheel) in te vorderen. Dan wordt schriftelijk bevestigd dat de invordering van het gehele verbeurde bedrag wordt uitgesteld. Het bedrag kan eventueel ook bijgesteld worden. Het is belangrijk dit goed te motiveren. Hierbij is overigens geen sprake van een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, maar van een mededeling over de invordering van de verbeurde dwangsom.

Een ideale situatie is dit niet, het doet enigszins af aan de kracht van het handhavingsinstrument. Om dit te voorkomen zal komend jaar in de dwangsom besluiten meer gewerkt worden met verbeuring per onderdeel van de totale last. Als de last bijvoorbeeld tien maatregelen bevat waarvan er acht zijn uitgevoerd resteren er nog twee overtredingen. De hoogte van de verbeurde dwangsom wordt dan gerelateerd aan de resterende overtredingen. Hierdoor ontstaat minder snel het gevoel dat verbeuring van dwangsommen leidt tot een onevenredige 'straf'.

8. Verwachting cijfers 2007

Geraamd wordt dat in 2007 circa 600 nieuwe dossiers aangemaakt worden. Daarnaast zal in 2007 ook gewerkt worden aan de dossiers die nog in behandeling waren vanuit voorgaande jaren. Dit zullen er ongeveer 450 zijn. Totaal zal dus in 2007 aan ongeveer 1.150 dossiers gewerkt worden. De doorlooptijd van handhavingssdossiers kan uiteenlopen van enkele weken tot meerdere jaren. De inschatting is dat bij de 600 nieuwe dossiers ongeveer 680 overtredingen worden geconstateerd. Ter vergelijking worden de werkelijke aantallen overtredingen van 2005 vermeld.

Circa 30 van de geconstateerde overtredingen zal vermoedelijk geen prioriteit hebben en dus niet behandeld worden. Bij circa 40 meldingen zal tijdens het vooronderzoek blijken dat geen sprake is van een overtreding. Dit zijn vrijwel altijd meldingen van burgers en deze hebben meestal betrekking op vergunningvrij bouwen.

Op één adres kan sprake zijn van meerdere overtredingen. Bij 40 adressen c.q. dossiers wordt een combinatie van overtredingen verwacht. Meestal zijn dit combinaties van illegale bouw met strijdigheid met het bestemmingsplan. Ook bij onttrekking/verheling is in de helft van de gevallen sprake van een combinatie met strijdigheid met het bestemmingsplan. Omdat er objectgericht dossiers worden aangemaakt is het aantal nieuwe dossiers dat in een jaar in behandeling wordt genomen kleiner dan het aantal overtredingen dat wordt behandeld.

In 2005 zat bij het aantal 'IB gevelreclame' ook een hoeveelheid overtredingen van de APV. Dit ging om terrassen, standplaatsen en uitstallingen. Deze taak is overgegaan naar de sector SB. Daarnaast is het gevelreclame project dat destijds nog liep inmiddels afgerond.

Juridische procedures

Uit de evaluatie van 2006 blijkt dat er aanzienlijk minder bezwaren zijn ingediend tegen handhavingssbesluiten dan verwacht. De verwachting was gebaseerd op het aantal bezwaren dat in 2005 was ingediend. Gebleken is echter dat zaken steeds meer in het voorstadium worden opgelost en er dus minder handhavingssbesluiten genomen worden. Dit heeft weer tot gevolg dat er minder vaak bezwaar wordt gemaakt. Als doorgegaan wordt op de ingeslagen weg worden voor 2007 de volgende aantallen verwacht.

Bezwaarprocedures	10	Voorlopige voorziening	8
Beroep Rechtbank	3	Raad van State	2
Verzet (incl. hoger beroep)	10		

9. Gedogen

Zoals al eerder beargumenteerd, is het noodzakelijk prioriteiten te stellen in de handhaving. Ondergeschikte overtredingen zonder risico op gevaar voor veiligheid en gezondheid, zonder precedent werking en/of in de lijn van maatschappelijke ontwikkelingen kunnen soms worden gedoogd.

Passief en actief gedogen

Gedogen is 'het niet optreden tegen overtreding van rechtsregels'. Niet optreden houdt in dat het bestuur geen gebruik maakt van zijn handhavingbevoegdheid. Afzien van handhaving kan passief of actief :

1. Passief: als het bestuur van de overtreding op de hoogte was en heeft besloten niet op te treden zonder dit bekend te maken aan derden
2. Actief: als het bestuur expliciet laat weten dat een overtreding is geconstateerd, maar niet zal worden gehandhaafd. Voor actief gedogen gelden de volgende uitgangspunten :
 - Actief gedogen wordt zorgvuldig gemotiveerd
 - Actief gedogen wordt schriftelijk bevestigd. Daarbij worden de voorwaarden vermeld waaronder het gedogen plaatsvindt
 - In het dossier is altijd terug te vinden welke afweging van belangen heeft plaatsgevonden

Wanneer gedogen

Bij veel overtredingen is van begin af aan duidelijk dat er opgetreden moet worden. Het deel waar twijfel over rijst betreft ongeveer 15% van alle zaken die per jaar geregistreerd worden. Een zorgvuldige afweging is in alle gevallen nodig om te bepalen of een overtreding gedoogd kan worden of niet. Daarbij wordt gekeken naar de omstandigheden en de aard van de overtreding. Deze zaken worden besproken met het bureauhoofd en/of in het werkoverleg van het bureau.

Bij de omstandigheden wordt naar de volgende aspecten gekeken:

- Het doel van de regelgeving wordt met handhaving niet bereikt. Bijvoorbeeld ondergeschikte overtredingen van bestemmingsplanvoorschriften of de bouwvergunningsplicht;
- Een ander, zwaarwegend belang is aan de orde. Het bestuur moet alle betrokken belangen afwegen. Soms leidt deze afweging ertoe, dat bepaalde regels geen voorrang krijgen.

Bij bepaling van de aard van de overtreding worden de volgende aspecten meegewogen :

- wat is de omvang van de overtreding
- risico of mogelijkheid van herhaling (indien van toepassing)
- risico op precedentwerking
- kan de overtreding gelegaliseerd worden
- in welke mate veroorzaakt de overtreding overlast
- kan de behandeling van de overtreding uitgesteld plaatsvinden
- kan de overtreding in een projectmatige aanpak meegenomen worden
- is de inzet van bestuursrechtelijke instrumenten de voor de hand liggende aanpak
- uitkomst prioriteitenladder* < 10 punten in principe gedogen tenzij andere criteria zwaar wegen

*Een hulpmiddel is de door b&w vastgestelde prioriteitenladder (zie bijlage) waar een puntenscore uit volgt.

Als de zaak niet in behandeling wordt genomen en er is een klacht over ingediend, wordt de betrokkene schriftelijk op de hoogte gesteld van het gedogen van de overtreding en de onderliggende motivatie hiervoor. Als de zaak uitgesteld behandeld wordt, binnen een project of anderszins, dan worden de betrokkenen hier eveneens schriftelijk van in kennis gesteld. Dit biedt de overtreder alvast de gelegenheid de overtreding op eigen initiatief ongedaan te maken. Verwacht wordt dat 5 procent van de geconstateerde overtredingen onvoldoende prioriteit heeft.

10. Communicatie

Projecten zullen in de regel aangekondigd worden door een brief aan de betrokkenen van de bestuurlijk verantwoordelijke. Voor de start van ieder project wordt een persbericht uitgegeven. Daarnaast zal het tweewekelijks overleg met de bestuurders ook in 2007 voortgezet worden.

Het streven is om dossiers zo veel mogelijk af te handelen zonder dat een bestuursdwang of dwangsbesluit nodig is. Dit bespaart capaciteit en voorkomt lange bezwaar- en beroepsprocedures en mogelijke verzetsprocedures. Het is de taak van Bureau Handhaving om de overtreder te overtuigen van de noodzaak tot medewerking. Oplossingen vinden in het overlegstadium heeft ook effect op de capaciteit en werkvoorraad van andere gemeentelijk medewerkers dan bij Bureau Handhaving en op de kosten (stadsadvocaat). Om redelijk vlot en succesvol zaken tot een goed einde te brengen, is een oplossingsgerichte opstelling dus noodzakelijk.

De houding van de overtreder is uiteraard ook bepalend, werkt de overtreder mee aan een juiste oplossing of niet. Evenzo is de houding van de betrokken medewerkers van de andere gemeentelijke bureaus bepalend (beschikkers, architectuurhistorici, welstandscommissie). Het is immers ook in het belang van de gemeente om op een efficiënte manier tot een legale situatie te komen. Teneinde de interne communicatie hierover verder te verbeteren wordt een structureel overleg (minimaal maandelijks) georganiseerd met vertegenwoordigers van Handhaving, Beschikkingen en Toezicht. Bij dit overleg worden handhavingszaken op dossierniveau besproken.

11. Posterioriteiten

Het eventueel toevoegen of uitbreiden van taken in de loop van het jaar zal onvermijdelijk leiden tot het laten vallen van andere taken die in dit stuk beschreven zijn. Verdere beperking van de capaciteit zal ook beperking van de voorgenomen uit te voeren taken inhouden. Onderdelen die niet genoemd worden in de uit te voeren taken en ook niet bij de posterioriteiten, dienen beschouwd te worden als niet uit te voeren onderdelen.

Bestaande bouw

In het Bouwbesluit is onder andere het minimaal verplichte bouwkundige kwaliteitsniveau vastgelegd voor bestaande gebouwen en bouwwerken. De handhavingcapaciteit is onvoldoende om heel Haarlem structureel te controleren op de naleving van het Bouwbesluit bestaande bouw (zie pagina 10). Klachten van huurders over achterstallig onderhoud, waarbij niet voldaan wordt aan het Bouwbesluit, worden in principe in behandeling genomen. Constateringen van de eigen inspecteurs worden gewogen op prioriteit. De ervaring leert dat de aanpak van panden met ernstig achterstallig onderhoud veel tijd kan vergen. Het inplannen van de behandeling van dit soort dossiers is daardoor noodzakelijk. Bij (het ontstaan van) gevaarlijke situaties wordt direct opgetreden, met als doel wegneming van het gevaar. Een verder traject van aanpak van het pand kan dan ingepland worden.

In 2007 zijn geen nieuwe 'Rotte Kiezen' voor aanpak geselecteerd. Er zijn enkele panden waarbij door inspecteurs eerder achterstallig onderhoud is geconstateerd, maar dat niet dermate ernstig was dat ze voor aanpak waren ingepland. Bij deze panden zal gekeken worden of de situatie voldoende prioriteit heeft om in 2007 op te pakken. Overigens is, mede door de rotte kiezen aanpak, de kwaliteit van de bestaande voorraad in de binnenstad verbeterd. De panden waarbij nog sprake is van ernstige onderhoudsachterstand maken veelal deel uit van een nog te starten renovatieproject.

De controle van op het hebben van een huisvestingsvergunning wordt in 2007 middels een steekproef uitgevoerd. Volledige controle blijkt zeer arbeidsintensief en levert minimaal resultaat (zie ook evaluatie 2006). In de loop der jaren is een bestand gevormd van panden waarbij mogelijk sprake is van onttrekking/verheling of leegstand. In 2007 zal geen projectmatige aandacht naar deze onderwerpen uitgaan.

Illegale onderhuur is een private kwestie tussen verhuurder en huurder. De Woonmaatschappij heeft aangekondigd een project uit te willen voeren waarbij inventarisatie plaatsvindt van verdachte adressen. Doel hiervan is het in kaart brengen en ongedaan maken van illegale onderhuur en het nemen van preventieve maatregelen. De gemeente heeft hierin slechts een rol als informatieverstrekker aan het onderzoeksbureau of de corporatie. Hierover worden tussen de corporatie en de Publieksdienst afspraken gemaakt.

Vanwege het ontbreken van beleidskaders voor kamerverhuur wordt al dan niet toestaan hiervan niet gereguleerd vanuit de gemeente. De voorgestelde pilot (pagina 12) dient om, daar waar kamerverhuur plaatsvindt, een technisch goed en veilig kwaliteitsniveau te bereiken.

Sector Stedelijke Ontwikkeling
Vergunningen en Toezicht

Bureau Handhaving
Evaluatie 2006

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	3
2. Behandelde zaken	4
3. Procedures.....	7
4. Inkomsten en uitgaven.....	9
5. Projecten.....	11
6. Overige programmadoelstellingen	14
7. Conclusies en aanbevelingen.....	15

1. Inleiding

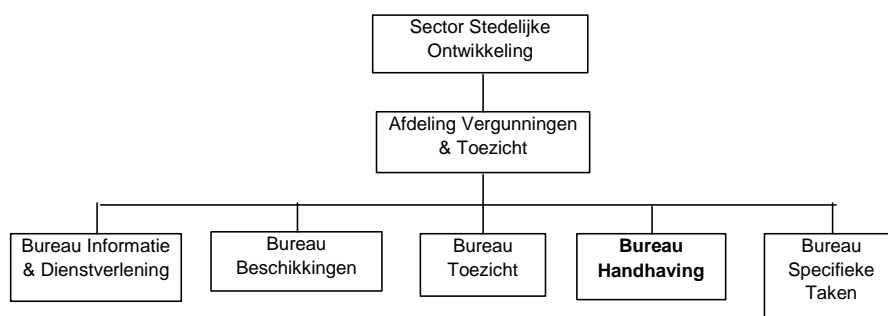
Algemeen

Bureau Handhaving van de sector Stedelijke Ontwikkeling heeft de taak de regelgeving te handhaven op het gebied van bouwen, wonen, monumenten en ruimtelijke ordening. Het grootste deel van het werk richt zich op handhavingsacties tegen illegale bouw, illegaal gebruik, achterstallig onderhoud, illegale gevelreclames en leegstand en onttrekking van woonruimte.

De gewijzigde Woningwet wordt naar verwachting per 1 april 2007 van kracht. Daarin is een verplichting opgenomen voor Burgemeester en Wethouders om periodiek een handhavingsprogramma op te stellen voor de bouwregelgeving. Jaarlijks moet bovendien verslag worden gedaan aan de gemeenteraad over de uitvoering van de handhavingstaken op het gebied van bouw- en woningtoezicht. Binnen de gemeente Haarlem wordt inmiddels voor het derde jaar door bureau Handhaving SO een uitvoeringsprogramma en een evaluatie opgesteld en vastgesteld door het College.

Organisatorische plaats bureau Handhaving binnen de sector SO

In februari 2004 is de sector Stedelijke Ontwikkeling in zijn huidige vorm van start gegaan. Hierbij zijn alle handhavingstaken op het gebied van Stedelijke Ontwikkeling ondergebracht bij de afdeling Vergunningen en Toezicht, bureau Handhaving.

Bureau I&D verstrekt informatie aan burgers op afspraak, beoordeelt schetsplannen en geeft voorlichting over bestemmingsplannen en bouwregelgeving

Bureau Beschikkingen geeft alle vergunningen uit die binnen het werkkterrein van de sector Stedelijke Ontwikkeling vallen. De milieu vergunningen vallen hier niet onder.

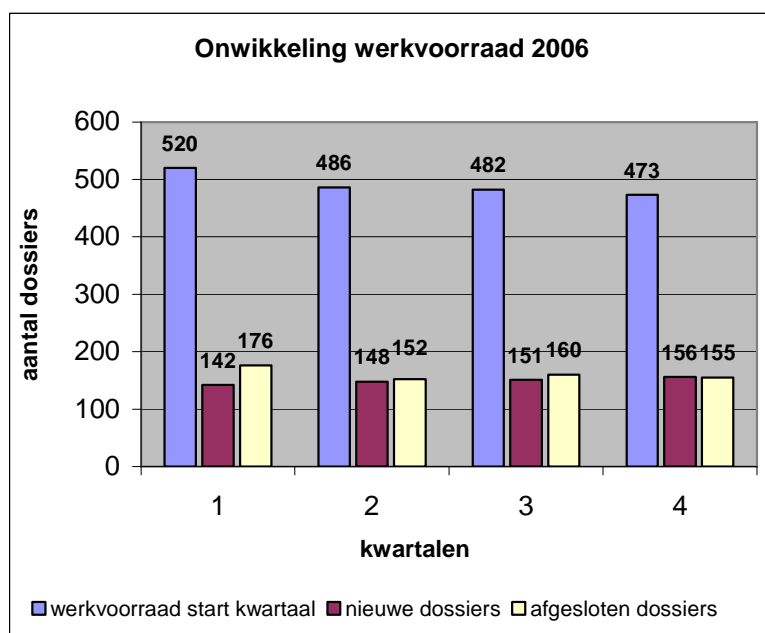
Bureau Toezicht verzorgt het toezicht op de naleving van de bij de sector SO verstrekte vergunningen en meldt illegale situaties bij bureau Handhaving.

Bureau Specifieke Taken voert de ontheffingsprocedures bestemmingsplannen, bezwaar en beroep op verleende of geweigerde vergunningen, organisatie van evenementen en markten en kermissen.

Opbouw

Eerst worden de cijfers van 2006 besproken in aantallen dossiers en de algemene ontwikkelingen hierin. Daarna wordt ingegaan op de gevoerde juridische procedures en de inkomsten van dwangsom- en bestuursdwanginvorderingen. De nieuwe projecten en de doorlopende projecten van voor 2006 worden besproken, waarna de overige programmadoelstellingen van 2006 aan bod komen. In het laatste hoofdstuk worden de conclusies en aanbevelingen weergegeven. Bij de evaluatie is een fotoboekje gevoegd om een indruk te geven van de werkzaamheden van bureau Handhaving.

2. Behandelde zaken

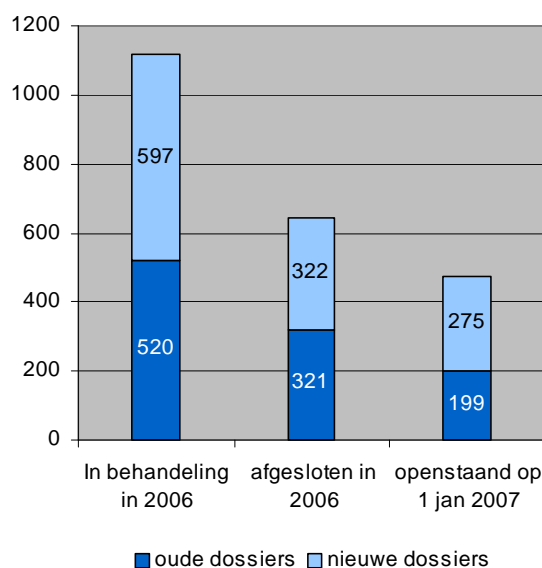
Figuur 1
Ontwikkeling werkvoorraad

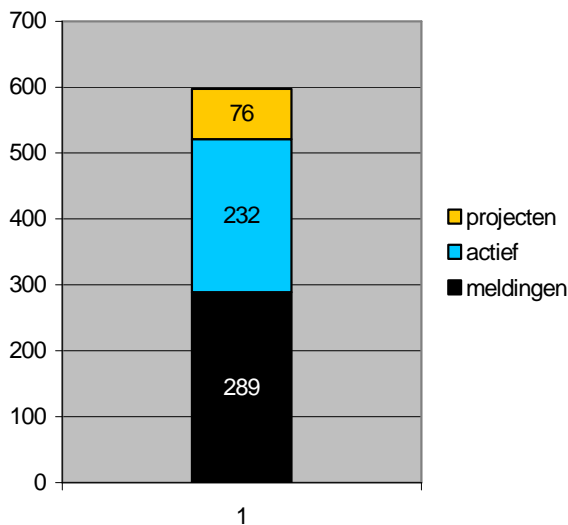
De stijging van de werkvoorraad in 2004 (extreem) en 2005 (nog 15% stijging) is gedurende 2006 tot stilstand gekomen. De werkvoorraad lijkt zich gestabiliseerd te hebben tussen de 450 en 500 dossiers. Daarmee is één van de doelen uit het programma van 2006, stabilisatie van de werkvoorraad, bereikt.

In 2006 zijn 126 nieuwe dossiers minder aangemaakt dan in 2005. Het aantal afgesloten dossiers is echter vrijwel gelijk gebleven. De handhaving van uitstallingen en terrassen is begin februari 2006 overgedragen aan de sector Stadsbeheer. De formatie voor deze taken is navenant overgedragen. Daarnaast zijn de geplande projecten pas in het laatste kwartaal van 2006 daadwerkelijk gestart. De nieuwe zaken die hieruit voortkomen, zijn nog niet in 2006 in het systeem ingevoerd. Deze zullen in het eerste kwartaal van 2007 ingevoerd en verder behandeld worden.

Figuur 2 dossiers in behandeling en afgesloten

In totaal zijn 1.117 dossiers in 2006 behandeld, waarvan 520 oude dossiers en bijna 600 nieuwe zaken. Er zijn 643 dossiers afgesloten. Aan het eind van het jaar waren nog 474 dossiers in behandeling, een krappe 200 daarvan zijn dossiers die al voor 2006 in behandeling waren

Figuur 3 ontstaan nieuwe dossiers

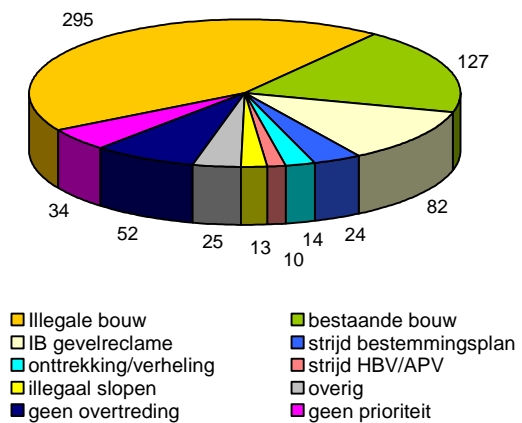
De nieuwe dossiers komen tot stand door meldingen van burgers, in het diagram zwart weergegeven, constatering van inspecteurs, weergegeven als 'actief' en uit projecten. De verhoudingen tussen deze drie zijn vrijwel identiek aan 2005.

De 76 zaken uit projecten zijn afkomstig van de inventarisatie gevelreclames Amsterdamstraat en Gedempte Oude Gracht en uit het monumentenproject Tuinwijk Zuid.

Figuur 4 Nieuwe overtredingen in 2006 in categorieën

Bij de bijna 600 nieuwe dossiers zijn in totaal 679 overtredingen geconstateerd. Zoals ook de afgelopen twee jaar het geval was bestaat het overgrote deel van de overtredingen uit bouwen zonder vergunning (illegale bouw), strijd met het Bouwbesluit bestaande bouw (achterstallig onderhoud) en het aanbrengen van gevelreclames zonder vergunning. De verhoudingen in de werkvoorraad voor wat betreft soort overtreding blijft dus gelijk. Bij 13 constatering van illegale bouw is direct een bouwstop opgelegd.

Aantal overtredingen 2006

In 34 gevallen is besloten geen prioriteit te geven aan de geconstateerde overtreding. Deze zaken zijn gewogen op hun prioriteit volgens de methodiek zoals die in het programma 2006 beschreven staat. De raming van 10% van de dossiers die geen prioriteit zou hebben is iets te hoog geweest. Uiteindelijk is een kleine 6% van alle nieuwe dossiers niet behandeld vanwege onvoldoende prioriteit. Meestal zijn dit illegale bouw dossiers waarbij een ondergeschikte afwijking van de (laatst) vergunde situatie is geconstateerd. Het is 52 keer voorgekomen dat meldingen na inspectie geen overtreding bleken te zijn. Vaak zijn dit meldingen van burgers over illegale bouw, waarbij de werkzaamheden vergunningsvrij blijken te zijn.

Rijksmonumenten

Bij 63 van de in behandeling genomen zaken betrof het een overtreding bij een rijksmonument (naast de circa 40 zaken, die uit project Tuinwijk Zuid voortgekomen zijn). Twintig daarvan werden verbouwd zonder vergunning, waarbij in vier gevallen ook sprake was van illegaal slopen. Veertien monumenten met achterstallig onderhoud zijn aangepakt en zesentwintig met illegale gevelreclames. Bij twee monumenten was sprake van strijd met het bestemmingsplan. Bij drie rijksmonumenten waren de overtredingen dermate ernstig dat direct een bouwstop is opgelegd.

Handhavingsbesluiten

Het streven is om dossiers zo veel mogelijk af te handelen zonder dat een bestuursdwang of dwangsombesluit nodig is. Dit bespaart capaciteit en voorkomt lange bezwaar- en beroepsprocedures en mogelijke verzetsprocedures. Oplossingen vinden in het overlegstadium heeft dus ook effect op de capaciteit en werkvoorraad van andere gemeentelijk medewerkers dan bij Bureau Handhaving en op de kosten (stadsadvocaat). De houding van de overtreder is mede bepalend. Werkt de overtreder mee aan een juiste oplossing of niet. Evenzo is de houding van de betrokken medewerkers van de verschillende bureaus bepalend (beschikkers, architectuurhistorici, welstandscommissie). Om redelijk vlot en succesvol zaken tot een goed einde te brengen, is een oplossingsgerichte opstelling noodzakelijk. Dit zal beter werken als de medewerkers ervan doordrongen zijn dat het ook in het belang van de gemeente is om op een efficiënte manier tot een legale situatie te komen.

De taak van Bureau Handhaving is de overtreder in het overlegstadium te overtuigen van de noodzaak tot het zelf ongedaan maken van de overtreding of het aanvragen van de nodige vergunningen. Hierbij zijn zienswijze gesprekken en vooroverleg met vergunningverleners, architectuurhistorici en de welstandscommissie opnieuw nuttig gebleken. Uiteraard zijn er ook situaties, waarin duidelijk is dat geen eenvoudige oplossing voorhanden is of de overtreder weigert om een oplossing te zoeken. Als dit het geval is, wordt een handhavingsbesluit genomen en wordt dit besluit consequent uitgevoerd.

Tabel 1 Aantal handhavingsbesluiten in 2006

Handhavingsbesluiten in 2006	
Vooraankondiging besluit	147
last onder dwangsom	47
bestuursdwang besluit	12
Totaal aantal handhavingsbesluiten	59

Bij 147 zaken is een vooraankondiging gedaan tot een handhavingsbesluit. Dit heeft in 2006 geleid tot 59 handhavingsbesluiten. Het is mogelijk dat van deze vooraankondigingen in 2007 nog een aantal zaken tot een besluit zal leiden. Het aantal handhavingsbesluiten is bijna de helft kleiner dan in 2005. Dit wordt verklaard door het streven naar een legale situatie zonder dat een besluit nodig is. Verder is de daling van het aantal nieuwe dossiers voor een klein deel verantwoordelijk voor de daling van het aantal besluiten.

In het oog springende zaken

Woonwagenkamp Van der Aartweg

In juni 2006 is een handhavingsactie gestart op het woonwagenkamp Van der Aartweg. Deze actie was niet gepland in het programma voor 2006. De actie heeft plaatsgevonden in samenwerking met de Politie Kennemerland, Bureau Fraudebestrijding, Stadsbeheer (beheer openbare ruimte), de Brandweer en de Concernstaf. Aanleiding voor deze actie is de plaatsing van een aantal zeecontainers rond het terrein door de bewoners en de signalering van overtredingen op meerdere vlakken door verschillende diensten en instellingen.

Met een vertegenwoordiging van de bewoners hebben gesprekken plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze gesprekken hebben de bewoners zelf zorggedragen voor de verwijdering van de containers. Daarna heeft een bezoek plaatsgevonden aan de lokatie. Bureau Handhaving heeft tijdens de actie alle bebouwing op het terrein opgemeten en in kaart gebracht. De afwikkeling van wat kan blijven staan en welke bebouwing niet vergund kan worden is in gang gezet.

Motel Haarlem Zuid

In 2006 is de verdere behandeling van Motel Haarlem Zuid/Van der Valk aan Bureau Handhaving overgedragen. In samenwerking met de brandweer Proactie & Preventie (P&P) is bij inspectie gebleken dat nog niet aan alle brandveiligheidseisen is voldaan. De eerste dwangsom is daardoor eind 2006 verbeurd. Er loopt een tweede termijn, uiterlijk tot begin maart 2007 waarbinnen de laatste werkzaamheden alsnog uitgevoerd moeten worden. Deze zaak loopt nog door in 2007.

De Koepel

De brandweer, afdeling P&P, heeft in 2006 Handhaving benaderd in verband met de brandveiligheid van de penitentiaire inrichting De Koepel. De brandweer had al geruime tijd (reeds voor de schipholbrand) een aantal uit te voeren maatregelen opgelegd aan De Koepel en de Rijksgebouwendienst (beheerder Koepel). Het bouwkundige deel van de maatregelen was niet uitgevoerd binnen de afspraken, die de brandweer had gemaakt. Daarom heeft Bureau Handhaving hiervoor een handhavingsbesluit met een last onder dwangsom genomen, gericht aan De Staat (Ministerie van Justitie) en aan de Rijksgebouwendienst. Daarna zijn de werkzaamheden voortvarend aangepakt. Bij de laatste gezamenlijke controle van Handhaving en P&P is gebleken dat alles is uitgevoerd. Dit dossier kon gesloten worden zonder dwangsommen in te hoeven vorderen.

Marnixstraat 114 en 116

Dit is een zaak van achterstallig onderhoud waarbij klachten door huurders zijn ingediend over de staat van onderhoud van de panden. Dit voorbeeld schetst hoe een eenvoudig lijkende zaak tot veel procedures en inspanningen van de gemeente kan leiden. De eigenaar is niet in staat gebleken zelf het onderhoud van het pand uit te voeren. Zoals gebruikelijk is eerst getracht de eigenaar met een dwangsombesluit te bewegen tot herstel van de panden. De eigenaar is hiertegen in bezwaar gegaan, is in het ongelijk gesteld en is vervolgens in beroep gegaan tegen dit besluit.

Het besluit heeft niet het gewenste effect gehad. De eigenaar heeft het onderhoud niet (goed) uitgevoerd. Er zijn dwangsommen verbeurd tot een bedrag van € 2.500,--. Deze worden ingevorderd. Daarna is een bestuursdwangbesluit genomen. Hiertegen heeft de eigenaar bezwaar gemaakt en een voorlopige voorziening gevraagd, hetgeen is afgewezen door de rechter. Ook het bezwaar is ongegrond verklaard, waarna hij in beroep is gegaan bij de rechtbank. De twee beroepszaken zijn nog in behandeling bij de rechtbank.

Voor deze zaak zijn dus twee elkaar opvolgende handhavingsbesluiten genomen en zijn door de verhuurder vijf procedures gestart. De eigenaar heeft niet binnen de gegeven termijn alsnog het onderhoud uitgevoerd. De gemeente heeft uiteindelijk onder bestuursdwang het onderhoud uit laten voeren. De kosten hiervoor bedragen circa € 18.000,-- , voor dit bedrag loopt de invordering nog. Een dergelijke zaak kost veel tijd voor de inspecteur en de jurist, die aan het dossier gekoppeld zijn. Het heeft als resultaat dat het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd is en de huurder weer prettig kan wonen.

3. Procedures

De bestuursrechtelijke procedures

Tegen een handhavingsbesluit staan bepaalde rechtsmiddelen open. Dat kan een verzoek om voorlopige voorziening aan de rechtbank inhouden. Hierbij vraagt de verzoeker de rechter de werking van het besluit op te schorten. Dit is alleen mogelijk als ook een bezwaar is ingediend tegen het besluit bij de gemeentelijke bezwarencommissie. Als de gemeente in bezwaar in het gelijk wordt gesteld kan de aangeschreven in beroep bij de rechtbank Haarlem. Daarna staat nog hoger beroep open bij de Raad van State. Ook in deze procedures kan een voorlopige voorziening worden gevraagd.

De civielrechtelijke procedures

Tegen invordering van dwangsommen of bestuursdwang kosten staan geen bestuursrechtelijke procedures open. Als het dwangbevel is betekend kan de schuldenaar wel verzet instellen bij de rechtbank Haarlem. Als de schuldenaar in het ongelijk wordt gesteld kan deze in beroep bij het Gerechtshof Amsterdam. Daarna kan nog in hoger beroep gegaan worden bij de Hoge Raad. Het is vrij uitzonderlijk dat hoger beroep wordt ingesteld bij de Hoge Raad. De afgelopen jaren is dit niet voorgekomen. De civiele procedures worden namens de gemeente door de stadsadvocaat gevoerd in nauwe samenwerking met de handhavingsjuristen. Bij de invoering van de 4^e tranche van de Algemene wet bestuursrecht, vermoedelijk in 2007, gaat dit veranderen. Het invorderen van dwangsommen of bestuursdwang kosten wordt dan een besluit waartegen in bezwaar en beroep gegaan kan worden.

Tabel 2 Aantal procedures gestart in 2006

Omdat er minder handhavingsbesluiten zijn genomen, zijn er ook minder bezwaren ingediend bij de commissie. Dit heeft echter weinig tot geen invloed gehad op de andere aantallen bestuursrechtelijke en civiele procedures. Geconcludeerd mag worden dat er tijd is bespaard bij de bezwarenprocedures. De juristen zijn zwaarder ingezet op de voortrajecten van de reguliere dossiers, hetgeen leidt tot grondiger dossiervorming en juridisch goed onderbouwde besluiten. Daarnaast kost de inzet bij verzetsprocedures de nodige extra tijd.

Bestuursrechtelijk	aangespannen in 2006
Voorlopige voorziening	6
Bezwaar commissie	8
Beroep rechtbank	3
Hoger beroep RvS	2

Privaatrechtelijk (invordering)	
Verzet rechtbank	7
Beroep gerechtshof	1
Totaal procedures	27

Vertegenwoordiging gemeente

De bestuursrechtelijke procedures zijn gevoerd door de juristen van Bureau Handhaving. Bij de civiele zaken spelen zij een rol als informatieverstrekker en overlegpartner voor de stadsadvocaat. Ook bij comparities in verzetszaken spelen de handhavingsjuristen ter zitting een belangrijke rol. Om procedures succesvol te kunnen doorlopen is grondige dossiervorming en het vastleggen van inspecties met fotomateriaal en verslagen noodzakelijk. De constante aandacht hiervoor bij de juristen en medewerkers in de afgelopen drie jaar heeft daaraan bijgedragen.

In tabel 3 zijn alle rechterlijke uitspraken en de college besluiten op bezwaar verwerkt. Daaruit blijkt dat voor ruim 99% van alle zaken de gemeente in het gelijk is gesteld. Bij de civiele procedures zijn zelfs alle zaken in het voordeel van de gemeente beslecht.

Bestuursrechtelijk	gemeente in gelijk gesteld	gemeente in ongelijk gesteld	nog geen uitspraak
Voorlopige voorziening	5	1	
Bezwaar commissie	9	1	8
Beroep rechtbank	4	1	3
Hoger beroep RvS	3	0	1
Privaatrechtelijk (invordering)			
Verzet rechtbank	6	0	5
Hoger beroep gerechtshof	1	0	1
Totalen	28	3	18

*Tabel 3 Uitspraken
procedures*

Bij bijna alle uitspraken, die in 2006 voor handhavingszaken zijn gedaan, is de gemeente in het gelijk gesteld. De uitspraken die in 2006 zijn gedaan, kunnen ook zijn van zaken die reeds in 2005 of 2004 zijn aangespannen.

4. Inkomsten en uitgaven

Bureau Handhaving heeft geen reguliere (te begroten) inkomsten. Door het invorderen van dwangsommen zijn er ieder jaar onregelmatige inkomsten die ten goede komen aan de algemene middelen. Voor de uitvoering van werkzaamheden onder bestuursdwang worden uitgaven gedaan die echter met een toeslag weer ingevorderd worden. Omdat invordering kan leiden tot lange procedures van in totaal 2 a 3 jaar staan vaak hoge bedragen aan in te vorderen gelden open.

Tabel 4 ontvangen bedragen

Ingevorderd	2006	2005	2004*	
ontvangen betalingen bestuursdwang	€ 39.676	€ 147.104	€ 295	€ 187.075
ontvangen betalingen dwangsommen	€ 91.129	€ 6.800	€ 200	€ 98.129

Tabel 5 openstaande facturen

Openstaande facturen	2006	2005	2004*	
bestuursdwang gefactureerd in	€ 23.609	€ 119.863	€ 32.852	€ 176.324
dwangsommen gefactureerd in	€ 203.500	€ 58.000	€ 210.000	€ 471.500

*2004 = In 2004 is de gereorganiseerde sector SO gestart en is het nieuwe financiële systeem in werking getreden. In de loop van het jaar zijn de oude kostenplaatsnummers van de voormalige afdelingen omgezet naar nieuwe nummers. Hierdoor is voor wat betreft de inkomsten 2004 een vertekend beeld ontstaan. Deze inkomsten zullen grotendeels geboekt zijn op de oude kostenplaatsnummers van de afdelingen ROSV en Wonen (oude facturen). De facturen, die in 2004 zijn aangemaakt zijn gedeeltelijk al wel op het nieuwe kostenplaatsnummer van Handhaving geboekt.

Ontvangen betalingen

Het is uit de cijfers af te leiden dat in de loop van de afgelopen drie jaar steeds meer dwangsombesluiten zijn genomen. Doordat vaak een verzetsprocedure gestart wordt tegen de invordering van hogere dwangsommen, duurt de invordering over het algemeen vrij lang. Dit kan oplopen tot 2 à 3 jaar. Vandaar is het logisch dat pas in 2006 de ingevorderde dwangsombedragen sterk gestegen zijn tot ruim € 90.000,-. Het blijft nodig dat de invordering door Bureau Handhaving op de voet gevolgd wordt. Dit om verjaring van invordering te voorkomen en afspraken te maken over de wijze van invordering, bijvoorbeeld of een betalingsregeling mogelijk is. Hiervoor vindt regelmatig overleg plaats tussen Kas en Invordering en Handhaving.

Verder is opvallend dat in 2005 een aanzienlijk bedrag aan bestuursdwangbetalingen is ingevorderd. Ruim € 83.000,- waarvan betrof het herstel van Brouwersplein 42. Dit pand is vanwege ernstig achterstallig onderhoud onder bestuursdwang hersteld. De kosten zijn met deze geslaagde invordering volledig terugbetaald. Daarnaast is bijna € 45.000,- afkomstig van een invordering bij Verzicht BV, een in Haarlem bekende grote huiseigenaar die frequent aangeschreven wordt tot herstel.

Openstaande facturen

Bestuursdwang

In 2006 is in totaal een relatief laag bedrag aan bestuursdwang uitgegeven. Dit komt doordat, zoals eerder aangegeven, steeds meer onder dwangsom wordt aangeschreven. Bij bestuursdwang moet de gemeente immers zelf eerst kosten maken en vervolgens alles in het werk stellen om de kosten ingevorderd te krijgen. Omdat vaak verzet wordt aangetekend bij hogere bestuursdwangbedragen, kan dit enkele jaren duren. Gedurende deze tijd staan deze facturen open.

In totaal staat nog voor ruim € 175.000,- aan bestuursdwang invordering open van de afgelopen drie jaar. Ongeveer een ton hiervan betreft de zaak Gierstraat/Breestraat, waarbij de ernstig verwaarloosde panden van de heer De Leeuw c.q. Interfocus onder bestuursdwang zijn hersteld. Tegen deze invordering is

verzet bij de rechtbank ingesteld. In 2007 wordt een uitspraak in deze zaak verwacht. Als de gemeente in het gelijk gesteld wordt (wat wel de verwachting is), kan de tegenpartij nog in beroep gaan bij het gerechtshof. Het is dus nog niet te zeggen of dit bedrag in 2007 daadwerkelijk betaald zal worden.

Van dezelfde overtreder loopt overigens ook een invorderingszaak aangaande ruim 25.000 euro aan dwangsommen wegens woningonttrekking zonder vergunning. Hierbij was ook verzet ingesteld, in deze zaak is de gemeente reeds in het gelijk gesteld. De tegenpartij is in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof Amsterdam.

Dwangsommen

Van de € 210.000,- aan nog in te vorderen dwangsommen die gefactureerd zijn in 2004, heeft twee ton betrekking op de Anegang 31 van de heer Van der Tak. Dit pand was onbewoonbaar, ernstig verwaarloosd en er hadden illegale verbouwingen plaatsgevonden. De dwangsommen waren opgelegd wegens illegale bouw en het achterstallig onderhoud. De dwangsommen zijn verbeurd en de invordering is in 2004 gestart. Tegen deze invordering is verzet ingesteld bij de rechtbank. De gemeente is in 2005 door de rechtbank in het gelijk gesteld. Ook in hoger beroep bij het gerechtshof Amsterdam is de gemeente in het gelijk gesteld. De verwachting is dat in 2007 deze twee ton betaald zal worden.

De ruim twee ton aan dwangsommen, die totaal gefactureerd zijn in 2006, bestaan uit circa twintig verschillende dossiers, waarin dwangsommen van € 1.000,- tot € 40.000,- zijn opgelegd en verbeurd.

5. Projecten 2006

5.1 Nieuwe projecten

Waarderpolder

Opgave in programma 2006

Vanwege signalen van de eigen inspectie en andere gemeentelijke onderdelen is de Waarderpolder geselecteerd voor inventarisatie en aanpak van overtredingen. De diversiteit van de overtredingen heeft geleid tot een intersectorale aanpak. In het programma 2006 werd aangegeven dat een voorwaarde voor dit project was, dat de ontwikkeling van het nieuwe bestemmingsplan voldoende gevorderd zou zijn. Op het moment dat er een ontwerp ligt, geeft dit namelijk een solide juridische basis om handhavend op te treden. Helaas is gebleken dat de ontwikkeling van het bestemmingsplan vertraging heeft opgelopen. De wens bestond met name vanuit de sectoren Stadsbeheer en Milieu en vanuit het parkmanagement Waarderpolder om vooral wel door te gaan met dit project. Er is inmiddels nog geen voorontwerp bestemmingsplan beschikbaar. De handhaving baseert zich op het oude bestemmingsplan.

Resultaten

De startnotitie is opgesteld en vastgesteld door het college. De door de portefeuillehouder ondertekende startbrief is eind 2006 verzonden. De inventarisatie is gestart in december 2006. Deze zal doorgang vinden in het eerste kwartaal van 2007. Het aantal overtredingen, dat hieruit voortkomt, is door de vertraagde start dus nog niet bekend. Op het gebied van SO gaat het vooral om wonen in strijd met het bestemmingsplan, kleine vormen van illegale bouw en gevelreclames. Voor Stadsbeheer geldt dat het aantal overtredingen in de openbare ruimte erg hoog ligt. Vanwege de beperkte capaciteit bij Stadsbeheer en de dynamiek van deze overtredingen zal een volledige scan van het gebied en het onderhoud vele maanden in beslag nemen.

Westelijk Tuinbouwgebied

Opgave in programma 2006

Signalen van overtredingen in dit gebied en de ontwikkeling van een nieuw bestemmingsplan zijn de redenen dat het Westelijk Tuinbouwgebied is geselecteerd voor inventarisatie en aanpak van overtredingen.

Resultaten

De projectopzet is uitgeschreven en vastgesteld door het MT. De aankondigingsbrief van deze actie is opgesteld en ondertekend door de portefeuillehouder verzonden. De inventarisatie heeft in november 2006 plaatsgevonden. Een beperkt gebied aan de Zijlweg resteert nog voor de tweede inspectie. Inmiddels is duidelijk dat er in ieder geval twaalf percelen zijn waar overtredingen plaatsvinden. Het gaat dan voornamelijk om gebruik van de gronden en opstallen in strijd met het (oude en nieuwe) bestemmingsplan. Bij de uitvoering van dit project heeft nauw overleg plaatsgevonden met de bestemmingsplanjurist. De behandeling van de overtredingen zal in 2007 plaatsvinden.

Rotte kiezen 2006

Opgave in programma 2006

Het doel was in 2006 de eigenaren van circa tien (ernstig) achterstallige rijksmonumenten te benaderen en te bewegen tot herstel van hun panden.

Resultaten

Er is een startnotitie opgesteld (zie bijlage), die vastgesteld is door het MT. De selectie van de panden is uitgevoerd door de gehele binnenstad te inventariseren op achterstallig onderhoud. De historische panden die opvielen door de mindere staat van het casco, zijn gefotografeerd en in kaart gebracht. Daarna zijn in overleg met de architectuurhistorici acht rijksmonumenten geselecteerd, waarbij in meer of mindere mate sprake is van aantasting van de monumentale waarde van het pand. Eén zaak is inmiddels afgerond; de overige zaken zijn allen nog in behandeling en zullen doorlopen in 2007. Bij één pand is het herstel in uitvoering; voor vier panden zijn herstelplannen in ontwikkeling en bij drie panden wordt de verdere actie van de eigenaar vooralsnog afgewacht. Over de voortgang wordt verder gerapporteerd in de evaluatie van 2007.

Gevelreclames Amsterdamstraat en Gedempte Oude Gracht

Opgave in programma 2006

Vanwege de wildgroei van gevelreclames en de rommelige aanblik is de Amsterdamstraat geselecteerd voor inventarisatie en aanpak. Vanuit de afdeling Projectmanagement is verzocht de Gedempte Oude Gracht aan te pakken in verband met de herstructurering van deze straat.

Resultaten

De gevelreclames van de Amsterdamstraat en Gedempte Oude Gracht zijn in 2006 geïnventariseerd. De gevels zijn gefotografeerd en de bestaande reclameborden bekeken op afwijkingen van de reclameregelgeving en of er vergunningen voor verleend waren. Daarbij worden ook de oude archieven met de reclamevergunningen geraadpleegd. Hieruit zijn in totaal 25 zaken van gevelreclame zonder, of in afwijking van de, vergunning uitgekomen. Drie zaken zijn inmiddels tot een legale situatie gebracht en afgesloten. De behandeling van de overige 22 zaken loopt door in 2007.

Huisvestingsverordening

Bij het project huisvestingsverordening zou een controle en handhaving plaatsvinden op het onttrekken en verhelen van woonruimte. Hierbij zouden adressen die uit administratieve controles van 2004 en 2005 afkomstig waren, bezocht worden, in totaal 145 adressen. Bij circa 65 ging het om onttrekking/verheling zaken en 80 adressen uit controle van wonen zonder huisvestingsvergunning en leegstand. Een projectopzet en uitwerking zou in 2006 volgen. Vanwege het vertrek van een medewerkster en verlies van een volle formatieplaats is dit niet uitgevoerd. Ook in 2007 zal hier geen prioriteit aan gegeven worden vanwege de verminderde capaciteit.

5.2 Projecten gestart in voorgaande jaren met doorloop in 2006

Tuinwijk Zuid

Dit gaat om vaak kleine overtredingen van illegale bouw en de monumentenwet bij twee complexen van in totaal bijna 100 rijksmonumentale woningen. Doel van het project is het behoud van de monumentale waarden van Tuinwijk Zuid. Hierbij wordt aangestuurd op het ongedaan maken, dan wel legaliseren van illegale bouw en het informeren van de bewoners. Dit in samenwerking met de Rijksdienst, de gemeentelijk architectuurhistoricus, bureau Beschikkingen en bureau Toezicht. Het project is gestart medio 2005 in samenwerking met de VVE tot behoud van Tuinwijk Zuid waar alle eigenaren verplicht lid van zijn. De inventarisatie van het exterieur van alle woningen heeft in 2005 plaatsgevonden.

De eindrapportage is in januari 2006 verzonden aan alle eigenaren en huurders. Vervolgens heeft opnieuw overleg met de welstandscommissie en rijksdienst voor monumentenzorg plaatsgevonden. Bij 42 woningen zijn, vaak kleine, overtredingen geconstateerd. Deze eigenaren en huurders hebben inmiddels een vooraankondiging tot een besluit ontvangen. De termijnen die gegeven worden zijn lang omdat in het verleden niet handhavend is opgetreden in Tuinwijk. Dit project loopt nog door t/m 2008

Zuid Schalkwijkerweg

In 2005 is een projectopzet geschreven en is het gebied geïnventariseerd. De overtredingen bestonden voornamelijk uit de bouw van bijgebouwen of aanbouwtjes zonder vergunning. In 35 gevallen is een handhavingstraject doorlopen. In de loop van 2006 is bij 22 dossiers een legale situatie bereikt en zijn deze zaken afgesloten. Het overgrote deel betrof illegale bouw en strijdigheid met het bestemmingsplan. Bij 13 dossiers loopt de afwikkeling nog. In sommige gevallen zijn bezwaar of beroeps procedures aangespannen, waardoor de afwikkeling langer duurt. Andere dossiers zullen begin 2007 afgesloten worden.

In overleg met de portefeuillehouder is de erfbebouwing bij woonboten in dit gebied nog niet behandeld. Vanwege de vertraging bij de vorming van het nieuwe bestemmingsplan is dit ook niet in 2006 uitgevoerd. Met de portefeuillehouder is afgesproken dat de aanpak van erfbebouwing bij woonboten in 2007 gaat plaatsvinden. De nog lopende 13 zaken zullen ook verder in 2007 afgewikkeld worden.

Rotte kiezen 2005

Van de zes rotte kiezen die in 2005 zijn opgepakt, waren begin 2006 nog vier in behandeling. Van de vier overblijvende zaken zijn inmiddels twee zaken afgerond met een positief resultaat. Het rijksmonument aan de Riviervischmarkt is in zijn oude glorie hersteld en gerestaureerd (zie foto's omslag). Het pand Smedestraat 41 is met de nodige vergunningen, in opdracht van de eigenaar, hersteld. Dit is wel met wat strubbelingen gepaard gegaan. Tijdens de bouw is twee maal door de gemeente opgetreden.

Eerst is door Handhaving een bouwstop opgelegd vanwege illegale sloop (ook asbest gevaar) en in een later stadium, na de verlening van de sloopvergunning, is door Toezicht een gevaarlijke situatie geconstateerd en zijn noodmaatregelen genomen vanwege instortingsgevaar van het casco. Eind 2006 is het pand in een vergevorderd stadium van herstel en is het casco vrijwel gereed.

De twee zaken uit 2005 die nog niet afgerond zijn betreffen Kokstraat 10 en Hagestraat 18. De Kokstraat 10 is vrijwel afgerond, het pand Hagestraat 18 moet nog een doorstart krijgen. Vanwege ernstige ziekte van de eigenaar is deze zaak verder uitgesteld.

6. Overige programma doelstellingen

Terrassen, standplaatsen en uitstallingen

In februari 2006 is de handhaving van terrassen, uitstallingen en standplaatsen overgedragen aan de sector Stadsbeheer.

Gevelreclame

In het programma 2006 was een structurele maandelijkse controle opgenomen van de winkelstraten in de binnenstad. Deze controles zijn uitgevoerd met als resultaat dat in totaal 82 zaken van gevelreclame zijn opgepakt. 25 Daarvan zijn in projectvorm opgenomen (zie Amsterdamstraat en Gedempte Oude Gracht). De overigen komen uit de controles.

Huisvestingswet

Illegaal wonen, leegstand en onttrekking van woonruimte

De planning in het programma was dat in het derde kwartaal van 2006 alle mutaties die aangeleverd worden vanuit Burgerzaken, gecontroleerd zouden worden. Daarbij wordt bekeken of de huisvestingsvergunning verleend is en of sprake kan zijn van onttrekking of verheling van woningen. De gegevens zijn voor drie kwartalen aangeleverd door Burgerzaken. De controle welke woningen van corporaties zijn en welke particulier, het 'schiften' van de lijst van in totaal 5.800 woningen, is uitgevoerd.

Van het laatste kwartaal 2005 en eerste kwartaal 2006 zijn ruim 2.600 adressen gecontroleerd. Hiervan zijn 300 adressen aangeschreven. Uiteindelijk bleven er 55 over waar verder onderzoek naar gedaan is. Daarna bleek echter dat de rechtstreekse koppeling met het benodigde deel van het bevolkingsregister GBA verwijderd was. Dit had verband met de nieuwe gemeentelijke regels rondom privacy. Daardoor kon deze controle niet verder uitgevoerd worden. In het programma voor 2007 is opgenomen dat deze arbeidsintensieve controle steeksproefgewijs uitgevoerd wordt.

Tegengaan van verzetsprocedures

In het programma was opgenomen dat overtreders voor het aflopen van de begunstigingstermijn nogmaals gewezen zouden worden op het verlopen van de termijn en de gevolgen daarvan. Doel was de overtreder te bewegen tijdig de overtreding ongedaan te maken om zo het verbeuren van dwangsommen en mogelijke verzetsprocedures tegen de invordering te voorkomen. In het telefonisch contact of de brief wordt benadrukt dat verbeurde dwangsommen echt betaald moeten worden en dat deze desnoods middels de deurwaarder ingevorderd worden. De ervaring hiermee is wisselend.

Bij sommige overtreders heeft dit contact een positief effect. Men onderneemt alsnog de nodige actie of er wordt in overleg nog enige uitstel verleend, waarbinnen de noodzakelijke maatregelen getroffen kunnen worden. Dwangsommen worden dan niet verbeurd. Bij anderen werkt deze benadering niet. Dit is de categorie overtreders die simpelweg weigert de overtreding ongedaan te maken. De ervaring leert dat iedere extra inspanning hier weinig tot geen effect heeft. Men is namelijk principieel overtuigd van het eigen gelijk en bereid alle gerechtelijke procedures te doorlopen. In die gevallen worden de dwangsommen verbeurd of bestuursdwang uitgevoerd. Tegen de invordering hiervan wordt dan in verzet gegaan. Tot op heden is bureau Handhaving bij alle verzetsprocedures in het gelijk gesteld.

Het aantal nieuw aangespannen verzetszaken in 2006 is niet significant gedaald ten opzichte van 2005. De aandacht voor het correct verzenden van facturen en aanmaningen is in 2006 verder verhoogt. Over de invordering van verzonden facturen vindt maandelijks overleg plaats met kas en invordering.

7. Conclusies en aanbevelingen

Werkwijze en werkvoorraad

De werkwijze, zoals deze is ontwikkeld in 2004 en 2005, is voortgezet. De werkvoorraad, die continue in behandeling is, heeft zich gestabiliseerd tussen de 450 en 500 dossiers. In 2006 is het bureau op de ingeslagen weg voortgegaan, uitgezonderd de handhaving van terrassen en uitstallingen die is overgedragen aan Stadsbeheer. In aantallen dossiers en soorten overtredingen lijkt 2006 erg op 2005 (als er rekening wordt gehouden met het effect van de overdracht aan SB). Opvallend verschil is dat er minder handhavingsbesluiten nodig zijn geweest en meer zaken in het voorstadium worden opgelost.

De handhavingsapplicatie is (door de afdeling Middelen) de afgelopen jaren verder doorontwikkeld, waardoor een goed instrument is ontstaan om zaken te administreren en, ook voor medewerkers van andere bureau's, inzichtelijk te maken. Bij de ontwikkeling van het nieuwe Workflow Management systeem zal aandacht moeten zijn voor de implementatie van minimaal alle mogelijkheden, die het huidige programma biedt, en voor verdere verbetering van het systeem.

Het oplossen van zaken in het voorstadium, voordat een besluit is genomen, leidt tot minder bezwaar procedures. Dit werkt capaciteitsbesparend en voorkomt daarnaast ergernis voor de burger voor wie dit soort procedures ook belastend werken. We zullen moeten incalculeren dat er ieder jaar ongeveer tien verzetsprocedures aangespannen worden. Dit zal waarschijnlijk zo blijven ondanks alle inspanningen om dit te voorkomen. De juridische kwaliteit en ervaring binnen het bureau is uitstekend gezien het feit dat de gemeente bij meer dan 99% van alle procedures in het gelijk gesteld wordt. Dit is mede te danken aan de zorgvuldige benadering en dossieropbouw en de juridische begeleiding in het voorstadium.

Invordering

Er staat nog een groot bedrag aan bestuursdwang en dwangsominvorderingen open. Aan de hoge bedragen die al wel zijn ingevorderd in 2005 en in 2006 is te zien dat zorgvuldigheid en volharding bij invordering hun vruchten afwerpen. Het is noodzakelijk dat Bureau Handhaving zich intensief betreft bij de invordering om te zorgen dat de juiste stappen genomen worden en te voorkomen dat vorderingen verjaren. Ook is het belangrijk dat bij Financiën onderkend wordt dat invordering bij handhaving fundamenteel anders ligt dan bij reguliere betalingen die iedere burger moet doen. De afgelopen jaren zijn hier afspraken over gemaakt. Ook in de nieuwe organisatie is het belangrijk dat hier aandacht voor blijft.

Programma en organisatie

Het programma voor 2006 is een ambitieus programma gebleken. De al lopende projecten bij de start van 2006, de nieuwe projecten en de behandeling van meldingen tezamen was iets teveel van het goede. Dit blijkt uit de vertraging bij de start van de projecten Tuinbouwgebied en Waarderpolder. Het behandelen van de individuele handhavingszaken die daaruit voortkomen, zal doorlopen in 2007. Mede door deze ervaring en omdat 2007 een overgangsjaar wordt naar de nieuwe organisatie, met personele verschuivingen als gevolg zullen in 2007 minder nieuwe projecten gestart worden.

Het tweewekelijks bestuurlijk overleg is een goed instrument gebleken om de portefeuillehouder tijdig te betrekken bij ingewikkelde of politiek gevoelige handhavingkwesties. Van essentieel belang voor een goede en rechtvaardige handhaving is het gezamenlijk uitzetten van een koers en deze ook consequent doorvoeren. De interne communicatie over handhavingszaken en de doorloop van dossiers kan nog verbeterd worden. Ten behoeve hiervan zal een overleg opgezet worden met in ieder geval senior medewerkers van Bureau Beschikkingen en mogelijk met medewerkers van Bureau Toezicht.

Tenslotte

In de drie jaar sinds het gereorganiseerde SO van start is gegaan heeft Bureau Handhaving zich ontwikkeld tot een goed georganiseerd geheel. De verantwoordelijkheden en taken zijn duidelijk en de administratie en dossiervorming zijn systematisch en doeltreffend. Het komende jaar zal de gemeentebrede reorganisatie zich verder ontwikkelen. Personeel zal in de loop van 2007 van functie veranderen. Er moet voor gewaakt worden dat de handhavingscapaciteit voldoende blijft om de wettelijke kerntaken ook in 2007 zorgvuldig te kunnen blijven uitvoeren.